TRST, sobota
2. marca 1957
Leto XIII - Št. 53 (3588)

PRIMORSKI DNEVNIK

Cena 25 lir
Tel. 94-638, 93.808, 37-338
Poštnina plačana v gotovini

UREDNISTVO: UL. MONTECCHI št. 6, II. nad. — TELEFON 93-808 IN 94-638 — Poštni predal 559 — UPRAVA: UL. SV. FRANCISKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — Podruž. GORICA: Ul. S. Pellico 1-II., Tel. 33-82 — OGLASI: od 8.-12.30 in od 15.-18. - Telefon 37-338 — CENE OGLASOV: Za vsak mm višine v širini 1 stolpca: trgovski 80, finančno-upravni 120, osmrtnice 90 lir - Za FLRJ za vsak mm širine 1 stolpca za vse vrste oglasov po 60 din.
MALI OGLASI: 20 lir beseda. - NAROCNINA: mesečna 480, vnaprej: četrtletna 1300, polletna 2500, celoletna 4900 lir. - FLRJ: Izvod 10, mesečno 210 din. Poštni tekoči račun Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 — ZA FLRJ: Agencija demokratičnega inozemskega tiska, Državna založba Slovenije, Ljubljana, Stritarjeva 3-I., tel. 21-928, tekoči račun pri Komunalni banki v Ljubljani 60 - KB - 1 - Z - 375 - Izdaja Založništvo tržaškega tiska D. ZOZ - Trst

Izrael se je odločil za popoln umik svojih čet s področja Gaze in Akabe

General Burns se bo sestal s poveljnikom izraelskih sil, da se dogovori o prevzemu oblasti - ZDA in Francija podpirata Izrael glede zahtev o plovbi po Akabskem zalivu in napovedujejo, da «nameravajo izvajati pravico do svobodne plovbe v teh mednarodnih vodah»

NEW YORK, 1. — Izrael je danes v skupščini OZN obrazložil svoj načrt za «popoln in takojšnji umik čet s področja Gaze in Šarm El Šeika». Izraelska zunanja ministrica Golda Meir je na seji skupščine izjavila, da njena vlada predlaga takojšnji sestanek med načelnikom glavnega štaba izraelske vojske in poveljnikom varnostnih sil OZN, da te sile zasedejo omenjena področja.

V svojem govoru je Golda Meir izjavila: «Izraelska vlada javlja, da je sedaj pripravljena popolnoma umakniti svoje čete s področja Gaze v skladu z resolucijo glavne skupščine od 2. februarja 1957. To sporoča na podlagi sledečih predpostavk: A. da se bodo ob izraelskem umiku čete Združenih narodov razmestile v Gazi in da bo izraelsko vojaško in civilno nadzorstvo na področju Gaze prešlo izključno v roke varnostnih sil OZN. B. Izrael pričakuje poleg tega, da bo OZN tisti organizem, ki mu bodo poverjene naloge, ki jih je svoj čas obrazložil glavni tajnik, in sicer: zaščita življenja in lastnine na področju z dejansko in učinkovito policijsko zaščito; jamstvo za dobro civilno upravo; največja podpora programu OZN za begunce; zaščita in povečanje gospodarskega razvoja ozemlja in prebivalstva.»

Golda Meir je dalje izjavila, da Izrael pričakuje, da bo OZN še dalje odgovarjala za upravo na področju Gaze, dokler ne bo dosežena mirna ureditev, ki se mora doseči kolikor mogoče hitro, ali pa dokler ne bo dosežen dokončen sporazum o prihodnosti področja Gaze. Izrael si pridržuje svobodo akcije za obrambo svojih pravic, če bo na tamkajšnjem področju znova nastal tak položaj, kakršen je bil pred izraelsko zasedbo.

«Kot obalna država bo Izrael rade volje nudil olajšave ladjam vseh držav in vseh zastav, ki izvajajo svobodno plovbo po Akabskem zalivu. Izrael je dobil od važnih pomorskih držav zagotovila, da te predvidevajo normalen in reden potek prometa po Akabskem zalivu. Izrael ne bo napravil ničesar, da bi preprečil svoboden in miren prehod ladij arabskih držav».

«Izrael je odločen izvajati pravico svobodne in mirne plovbe za svoje ladje in je pripravljen pridružiti se drugim za zajamčenje splošnega spoštovanja te pravice.

Izrael se čuti upravičenega uporabiti svojo pravico zakonite obrambe v skladu z listino OZN, če bo oviran pri svobodni plovbi njegovih ladij v Akabskem zalivu in v ožini Tiran.

Izrael je pripravljen umakniti svoje čete s področja Šarm El Šeik v zaupanju, da bo mednarodna plovba, vštevši izraelsko, v Akabskem zalivu in v Titanski ožini svobodna».

Zatem je Golda Meir izjavila, da je izraelska vlada skušala dobiti zagotovila, da se bo umik izraelskih čet s področja Gaze in Šarm El Šeika izvršil na način, da se preprečijo morebitna vojna dejanja, in je dodala: «S hvaležnostjo jemljemo na znanje napore mnogih držav in delegacij, ki so skušale ustvariti položaj, ki naj napravi konec stanju negotovosti, ki je obstajalo v zadnjih letih za Izrael in njegove sosede.»

Končno je Golda Meir predlagala takojšnji sestanek med poveljnikom varnostnih sil OZN generalom Burnsom in načelnikom glavnega štaba izraelske vojske, da se prenese oblast na področju Gaze in Šarm El Šeika na varnostne sile OZN.

Za Goldo Meir je govoril ameriški delegat Cabot Lodge, ki je izjavil, da ZDA tolmačijo izjavo gospe Meir v smislu, da bo izraelski umik takojšen in brez pogojev. «Vloga OZN in organov, ki so od nje odvisni, je nadaljeval Cabot Lodge, se lahko koristno nadaljuje, dokler se ne doseže popolna ureditev ali splošen sporazum med spornimi strankami. Za ZDA so vode Akabskega zaliva mednarodne in nobena država nima pravice ovirati mirnega prehoda po zalivu.»

Zatem je Cabot Lodge omenil zagotovila, ki jih je leta 1950 dal Egipt glede zasedbe otokov Tiran in Sanafir. Na podlagi teh zagotovil bi «plovba ladij ostala svobodna kakor v preteklosti». Ameriški delegat je s tem v zvezi izjavil, da spričo neobstoja sleherne nasprotne odločitve mednarodnega sodišča so ZDA pripravljene izvajati svojo pravico svobodne in mirne plovbe in se pridružiti drugim, da zagotovijo spoštovanje te pravice. Obe strani morata spoštovati dogovore o premirju in nobena od njih ne bo mogla izvajati svoje pravice vojskujoče se stranke po izvršenem izraelskem umiku. Če bi se po izraelskem umiku obnovile sovražnosti, bi se ZDA posvetovale z drugimi člani OZN, da se proučijo ukrepi, ki naj jih sprejmejo med seboj ali Združeni narodi za obnovitev miru. Pozval je nato Egipt, naj «še dalje nudi dokaz potrpežljivosti, ki jo je dokazal v težkih tednih, ki jih je preživljal».

Govoril je zatem francoski delegat Picot, ki je izjavil, da ima njegova vlada namen dejansko izvajati svojo pravico do svobodne plovbe v Akabskem zalivu. Izjavil je, da je naklonjen takojšnjemu prenosu oblasti na varnostne sile OZN na področju Gaze in Akabe po umiku izraelskih čet. Dodal je, da se bo francoska vlada «takoj posvetovala z drugimi državami, ki so zainteresirane na ohranitvi miru na Srednjem vzhodu, da išče v okrilju OZN ali izven nje sredstva za vzpostavitev mirnega položaja, da se doseže rešitev v skladu z načeli pravice in mednarodnega prava».

Egiptovski zunanji minister Favzi je izjavil, da nič, kar je bilo rečenega v skupščini, ne more okrniti veljavnosti pravic Egipta in arabskega prebivalstva v Gazi. Dodal je, da je Egipt mnenja, da glavna skupščina pričakuje popolno in pošteno izvedbo svojih resolucij, ki zahtevajo takojšnji in brezpogojni umik Izraela. «Tako stališče, je dodal, ostane nespremenjeno in nedeljivo.»

Takoj nato je glavni tajnik Hammarskjoeld sporočil, da je dal navodila poveljniku varnostnih sil OZN generalu Burnsu, naj se dogovori za sestanek z vrhovnim poveljnikom izraelskih sil jutri ali čimprej mogoče. Po Hammarskjoeldovi izjavi je bila seja skupščine odložena na ponedeljek.

V Kairu je general Burns izjavil, da so varnostne sile OZN pripravljene na odhod v Gazo in Šarm El Šeik, takoj ko se bodo izraelske čete umaknile. Burns je danes prišel v Kairo.

Neki predsednik OZN pa je nocoj izjavil, da ustvarja «pošiljatev sil OZN na področje Gaze številne zapletene probleme».

Medtem ko je izraelska zunanja ministrica Golda Meir sporočila, da namerava njena vlada umakniti izraelske čete iz Egipta, je ameriški državni departma objavil izjavo v zvezi z današnjim sestankom Dullesa z voditelji diplomatskih predstavništev devetih arabskih držav.

«Državni tajnik Dulles, pravi izjava, je izjavil, da izraelski umik ne pomeni nobene ameriške obljube in nobene koncesije Izraelu, pač pa bo v celoti temeljil na prejšnjih sklepih glavne skupščine OZN, na poročilih glavnega tajnika OZN in na političnih izjavah ZDA, zlasti na izvajah predsednika Eisenhowerja od 20. februarja.»

—«»—

9. marca v Parizu sestanek Mac Millan-Mollet

LONDON, 1. — Nocoj so uradno javili, da bo predsednik angleške vlade Mac Millan odpotoval 9. marca z letalom v Pariz, kjer se bo sestal z Molletom. Vrnil se bo v London naslednjega dne. Pri razgovorih bosta navzoča oba zunanja ministra. Mollet bo Mac Millanu poročal o svojih razgovorih z Eisenhowerjem.

—«»—

Uspeh laburistov pri dodatnih volitvah

LONDON, 1. — Laburisti so iztrgali liberalcem eno poslansko mesto v spodnji zbornici pri včerajšnjih dodatnih volitvah v okrožju Carmarthen. Laburistična kandidatka je dobila nad 23.000 glasov, medtem ko jih je dobil liberalni kandidat 3.000 manj. Konservativci niso postavili svojega kandidata, vendar pa so upali, da bo zmagal liberalni kandidat. Udeležba pri volitvah je bila zelo visoka. Pri zadnjih splošnih volitvah leta 1955 so liberalci imeli okoli 3300 glasov več kakor laburisti.

Laburisti so že drugič v tem letu zmagali pri dodatnih volitvah in s tem se je število njihovih poslancev v spodnji zbornici povečalo za dva. Položaj je sedaj sledeči: konservativci in zavezniki 340 poslancev, laburisti 279, liberalci 5, neodvisni 1. Nezasedenih je pet mest, za katere so razpisane dodatne volitve.

V volilnem okrožju Vednesbury, kjer je laburistični poslanec odstopil, je njegovo mesto pri včerajšnjih dodatnih volitvah ponovno zasedel laburistični kandidat.

V zvezi z izidom včerajšnjih volitev je glavni tajnik laburistične stranke Morgan Phillips izjavil, da gledajo laburisti z vedno večjim zaupanjem na prihodnje splošne volitve. Prepričani so, da če bi vlada razpisala volitve sedaj v ugodnem ozračju, ki je nastalo z zakonom deblokade najemnin in z drugimi nepriljubljenimi ukrepi, bi se volivci izrekli proti konservativcem.

—«»—

Pijade o odnosih med FLRJ in Anglijo

BEOGRAD, 1. — «Nesoglasja v pogledih na nekatere mednarodne dogodke niso vplivala na britansko-jugoslovanske odnose,» je izjavil Jugopressu predsednik zvezne skupščine Moša Pijade, ki bo vodil jugoslovansko delegacijo, ki bo marca odpotovala v Veliko Britanijo. Dodal je, da so odnosi med Jugoslavijo in Veliko Britanijo prijateljski in dobri in da upa, da bo ta obisk jugoslovanskih parlamentarcev prispeval k nadaljnji krepitvi stikov

Sporočeno Eisenhowerju arabsko stališče do «doktrine»

KAIRO, 1. — V izjavi, ki jo je podal agenciji za Srednji vzhod, je jordanski ministrski predsednik Sulejman Nabulsi, ki se je udeležil konference štirih arabskih voditeljev v Kairu, izjavil, da so Egipt, Saudova Arabija, Sirija in Jordanija določile skupno stališče do Eisenhowerjeve doktrine. Dodal je, da bo stališče štirih držav sporočeno ameriškemu predsedniku. «Jordanija, je nadaljeval Nabulsi, je pripravljena sprejeti vsakršno tujo gospodarsko pomoč, ki ni podrejena pogojem. Jordanija ne bo sovražna ne Vzhodu ne Zahodu razen v primeru, da bi eden od blokov bil sovražen Arabcem.»

V Kairu pa je egiptovski minister za načrtovanje Abdel Latif El Boghdadi dopisniku lista «Al Ahram» izjavil, da Egipt pripravlja desetletni načrt za program gospodarskega razvoja, ki bo dvignil narodni dohodek Egipta od 900 milijonov na 1540 milijonov egiptovskih šterlingov. Minister je pripomnil, da bodo za izvajanje tega programa potrebne investicije 1800 milijonov šterlingov. Dodal je, da bodo «privatni prihranki in pologi bank ter zavarovalnih družb, ki so bile poegipčanjene v korist gospodarskega razvoja Egipta», imeli svoj delež za preskrbo potrebnih kapitalov za 10-letni načrt.

Odmevi Popovićevega govora v vsem svetovnem časopisju

Sovjetski in vzhodnoevropski tisk pa objavlja le kratka poročila Tassa, ne da bi omenil obsojanje pritiska na Jugoslavijo - Protestna nota FLRJ albanski vladi Komentar «Borbe» o izmenjavi pisem med Adenauerjem in Bulganinom

(Od našega dopisnika)

BEOGRAD, 1. — Poročilo državnega tajnika za zunanje zadeve Koče Popovića v zvezni skupščini je ponovno potrdilo doslednost jugoslovanske zunanje politike. Razumljivo je, da je Popović največji del svojega govora posvetil odnosom med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo ter vzhodnoevropskimi državami. V zmernem, lahko bi se reklo dostojanstvenem tonu, je Popović ponovno potrdil doslednost Jugoslavije v spoštovanju načel, na katerih naj slonijo ti odnosi, in je jasno poudaril, da vzroki spora, ki ni nastal po krivdi Jugoslavije, niso razlike v pogledih ideološkega značaja, temveč izjalovljen poizkus pritiska na Jugoslavijo, da bi opustila svojo neodvisnost in izvenblokovsko politiko in da se priključi «socialističnemu taboru», kar bi, kakor je poudaril Popović, bilo v nasprotju s «temeljnim kamnom», njene politike miroljubne koeksistence med narodi in državami.

Doslednost Jugoslavije in njeni napori, da se izogne vsemu, kar bi lahko dalo povod za poslabšanje odnosov, lahko služi za zgled mnogim državam. Jugoslavija je na pragu novega perspektivnega načrta za razvoj svojega gospodarstva, v katerem je glavna pozornost posvečena razvoju kmetijstva in skladnemu razvoju ostalih gospodarskih vej. Perspektivni načrt, ki med drugim določa rekonstrukcijo in modernizacijo dosedanjih podjetij ter izgradnjo nekaterih drugih objektov, med drugimi tudi tovarne dušičnih umetnih gnojil v Pančevu in aluminijskega kombinata v Črni gori, ki bi se zgradili z dolgoročnimi krediti Sovjetske zveze v smislu gospodarskih sporazumov, ki so bili sklenjeni lani. Sedaj pa so s strani sovjetske vlade nenadoma nastale težave v obliki poizkusa zavlačevanja izgradnje aluminijskega kombinata. Mnogi vidijo v tem poizkus pritiska Sovjetske zveze na Jugoslavijo, da bi spremenila svoje stališče do blokovske politike. Tisti, ki mislijo, da bodo z gospodarskim pritiskom vplivali na spremembo jugoslovanskega stališča, se zelo motijo kakor so se motili, če so mislili, da bodo s priznanjem Stalinovih napak in z obljubo gospodarske pomoči pridobili Jugoslavijo, da opusti svojo neodvisno politiko.

Ves svetovni tisk je posvetil govoru Koče Popovića veliko pozornost razen sovjetskega in tiska v nekaterih vzhodnoevropskih državah, ki je objavil samo kratka agencijska poročila Tassa. V svetovnem tisku je naletel govor Koče Popoviča na velik odmev. Velike svetovne agencije so v svojih poročilih poudarile zlasti tiste dele govora, kjer Popovič govori o odnosih Jugoslavije z raznimi državami in o težavah, ki so nastale s Sovjetsko zvezo. Poljski listi objavljajo obširno poročilo o tem govoru. Poljski tisk posebno poudarja stremljenje Jugoslavije po sodelovanju z drugimi državami ne glede na notranjo ureditev, a posebno še tisti del govora, ki omenja odnose Jugoslavije s Poljsko in jugoslovanske poglede na položaj na Poljskem. Tisk posveča vso pozornost tistemu delu govora, kjer se govori o poslabšanju odnosov Jugoslavije z nekaterimi vzhodnoevropskimi državami, in poudarja, da Jugoslavija ni kriva za to poslabšanje.

Moskovska «Pravda» je objavila samo agencijsko vest Tassa, kjer je rečeno, da je Koča Popovič na seji ljudske skupščine govoril o načelih jugoslovanske zunanje politike in poudaril, da je mir ne samo mogoč, temveč neobhoden. «Velik del svojega poročila, pravi Tass, je Popovič posvetil odnosom med Jugoslavijo na eni strani in socialističnim taborom in Sovjetsko zvezo na drugi strani.» Značilnost za ves svetovni tisk je odsotnost vsakih komentarjev, kar dokazuje, da je doslednost jugoslovanske politike zbegala tako ene in druge, to je tiste na Zahodu, ki so napovedovali približevanje Jugoslavije vzhodnemu taboru, in tiste na Vzhodu, ki so upali, da bodo z obljubami in pritiskom pripravili Jugoslavijo, da spremeni svojo zunanjo politiko.

Popovič je v svojem govoru med drugim omenil, da so zadnje čase nekatere odgovorne albanske osebnosti (pri tem je mislil Envera Hodžo) napadle Jugoslavijo. Državno tajništvo za zunanje zadeve FLRJ je izročilo včeraj albanskemu poslaništvu v Beogradu protestno noto v zvezi z nekaterimi trditvami Envera Hodže na zasedanju CK albanske partije, kjer je prikazal položaj albanske manjšine na način, ki — kakor poudarja nota — pomeni napad «na suverenost in ozemeljsko celovitost Jugoslavije ter nepravilno obravnava jugoslovansko-albanske odnose in odnose Jugoslavije z drugimi državami».

V zvezi z izmenjavo pisem med Adenauerjem in Bulganinom ugotavlja «Borba», da vsebina in ton pisem kažeta znak razvedritve na političnem obzorju med Moskvo in Bonnom. «Vsebina kaže, da sta se Adenauer in Bulganin sporazumela za konkretne ukrepe za zboljšanje odnosov med obema državama. Izmenjava pisem je pokazala, da obstajajo še velika nesoglasja, toda ni dvoma, da se s konkretnimi ukrepi za normalizacijo odnosov uresničujejo važni pogoji za rešitev važnih vprašanj med obema državama. Hrabrilni duh in vsebina pisem spadata med tiste dobre znake, zaključuje «Barba», ki potrjujejo obstoj realnih možnosti, da svet premaga fazo napetosti in ponovno krene na pot mednarodne pomiritve.»

B. B.

—«»—

Ostra kritika dela Višinskega

MOSKVA, 1. — Profesor za pravne vede Piontovski objavlja danes v «Izvestijah» članek, v katerem obsoja napake pokojnega sovjetskega zunanjega ministra Andreja Višinskega, ko je ta bil vrhovni državni pravdnik SZ.

«Ena glavnih dolžnosti sovjetskih pravnikov, piše med drugim Piontovski, je danes v tem, da revidirajo teorije akademika Višinskega. Dolgo časa so postavljali za podlago svojemu delu govor, ki ga je Višinski imel 16. julija 1938 na prvem kongresu sovjetskih pravnikov o pravu sovjetske države.

Po trditvah Višinskega so tedaj izdajalci in izzivači sabotirali vsako znanstveno delo na pravnem področju in so širili zločinska stališča glede teorije o državnem pravu. Sovjetski pravniki niso mogli drugače, nego da se zanesejo na tako obtožbo, ki jo je izrekel državni pravdnik SZ. Toda sedaj se ugotavlja, da slika, ki jo je prikazal tedaj Višinski, ni odgovarjala resnici. Ko je bila namreč razkrinkana Berijeva tolpa, so bili popolnoma rehabilitirani znanstveniki kakor Krilenko, Pačokanis, Šeljapov in drugi, ki jih je Višinski označil za izdajalce in so bili obsojeni v letih od 1936 do 1938.»

V članku je dalje rečeno, da je bil rezultat teorij Višinskega «brutalna kršitev socialistične zakonitosti in pravic državljanov». «Sovjetsko ljudstvo je lahko gotovo, da bo sovjetski zakon strogo kaznoval vsakogar, ki bi si upal kršiti te pravice,» nadaljuje članek in dodaja, da komunistična stranka in vlada delala za to, da razvijeta demokracijo in okrepita sovjetski zakon.

Teorije Višinskega, ki jih članek kritizira, so:

1. izpoved obtoženca je zadosten dokaz za njegovo obsodbo. 2. Značaj in pogledi obtoženca so lahko elementi, ki naj se upoštevajo za dokaz njegove krivde. 3. Sodišče ne more nikoli določiti absolutne ali objektivne resnice, pač pa samo «najbolj verjetno resnico». 4. Obtoženec je obvezan dokazati svojo nedolžnost v enaki meri, kakor je obtožba obvezana dokazati krivdo.

Po mnenju opazovalcev bi kritika Višinskega utegnila pomeniti, da se namerava izvršiti revizija procesov po letih 1930, ko je bil Višinski državni pravdnik.

—«»—

Kongres novinarjev v Zagrebu

ZAGREB, 1. — V Zagrebu se je danes začel četrti kongres Zveze novinarjev Jugoslavije, na katerem sodeluje okrog 200 delegatov. Navzoči so tudi predsednik ljudske skupščine Hrvaške dr. Vladimir Bakarić, predsednik Zveze sindikatov Jugoslavije Djuro Salaj in zastopnik CK ZKJ Veljko Vlahović. V pozdravnem govoru je predsednik sindikata Djuro Salaj poudaril vlogo jugoslovanskega tiska v razvoju socialističnih družbenih odnosov in pri reševanju aktualnih vprašanj družbene prakse. Nato je o razvoju jugoslovanskega tiska podal poročilo predsednik Zveze novinarjev Jugoslavije Veljko Stojilković.

Po zaupnici s tremi glasovi večine

Zagari: glavni odbor socialdemokratov ne bi bil odobril vladnega kompromisa

Po mnenju vodstva PSI edino kongres PSDI lahko spremeni sedanje nemogoče stanje
Tri socialdemokratske poslance je vodstvo stranke pograjalo - Odgovor PSI na Togliattijeve kritike beneškega kongresa - Pogajanja med PSI in NSZ za spojitev v končni fazi

(Od našega dopisnika)

RIM, 1. — Po včerajšnji Pirovi zmagi se je Segniju zdelo potrebno, da se zahvali vsem, ki so pripomogli, da se je še obdržal na oblasti. Ta zahvala je seveda šla demokristjanom, liberalcem in seveda tudi socialdemokratom, ki so se še enkrat proslavili s tem, da se oddvajajo od pravih socialističnih sil, ki so bile nujno pri glasovanju v opoziciji. Segni je imel danes razgovor s Fanfanijem; razgovarjala sta se o političnem položaju, obenem pa je predsednik vlade izrekel tajniku KD svoje zadovoljstvo, da ga je stranka kompaktno podprla. Enake zahvale sta bila deležna Saragat in De Caro. O popolni kompaktnosti pa ni mogoče govoriti za socialne demokrate. Danes dopoldne se je sestal vodilni odbor PSDI ter izdal poročilo, v katerem obtožuje poslance Bonfantinija, Castellarina in Martonija, da so neopravičeno izostali od glasovanja o zakonu o agrarnih pogodbah; proti vsem trem bo tudi vložil prijavo na vodstvo stranke zaradi ponovnega zanemarjanja svojih dolžnosti. Znano je, da je bil Martoni tisti, ki je v poslanski zbornici vložil nekatere spreminjevalne predloge k zakonu in je seveda logično, da ni mogel glasovati za zakon. Z odsotnostjo se je temu izognil, toda še bolj v skladu bi bilo, če bi bil navzoč in bi glasoval proti.

S pridobljeno večino pa Segni res ne more biti posebno zadovoljen. Preprosti računi so namreč pokazali, da je ta večina bolj slučaj kot pa trdno dejstvo. Za zaupnico sta glasovala tudi dva bivša ministra Pozzo in De Felice. Zagovorniki centrizma sicer odbijajo očitek, da bi bila ta dva glasova kaj pomagala k zmagi; tudi brez njih bi vlada še vedno imela večino — za en sam glas! Toda ta edini glas bi bil kaj lahko pregažen, če bi bili v zbornici navzoči vsi poslanci. Manjkalo jih je 26, toda od teh jih le 9 pripada tristranskemu centru, ostalih 17 pa opoziciji. Ob popolni udeležbi bi torej opozicija imela 296, vlada pa 292 glasov. Ob takem stanju seveda Segniju ne bo kazalo delati mnogo poskusov z glasovanji o zaupnici. Včerajšnje glasovanje pa res ni bilo drugega kot nekak poskus. Predlog, ob katerem je bila izglasovana zaupnica, je bil namreč tako elastičen, da se je o agrarnih pogodbah takoj zopet vnela polemika med Pastorejem in Malagodijem. Prvi je danes dopoldne izjavil: «S političnega stališča je glasovanje to noč dalo vladi zahtevano večino.

Nas predvsem zanima dejstvo, da je temeljno vprašanje še ostalo odprto; mi od CISL si pridružujemo pravico, da vztrajamo v svoji akciji za izboljšanje zakona o agrarnih pogodbah v korist resničnih interesov delavskega razreda.» Malagodi pa je ob zaključenem glasovanju poudaril voljo PLI, da se posluži menice, ki mu jo je izdal predsednik vlade. Ta dva nasprotnika se nista torej prav nič približala drug drugemu, nasprotno se zdi, da komaj čakata, da na primernem mestu ponovno pričneta debato.

Simonini je v svoji izjavi dejal, da se v demokraciji doseže večina tudi z enim samim glasom. Važno pa je, da je bila potrjena politika centra. Vendar se zdi, da se je v PSDI začela nekaka kriza vesti. Zagari, predstavnik levice je dejal, da glavni odbor ali celo kongres stranke ne bi nikoli odobril vladnega kompromisa o agrarnih pogodbah. Še enkrat se je zavzel za sklicanje kongresa, ki naj bi zopet spravil na pravi tir proces socialistične združitve.

Tudi vodstvo PSI v resoluciji, ki je bila odobrena na koncu zasedanja, obtožuje popustljivost socialdemokracije ob temeljnih vprašanjih socialistov.

Resolucija poudarja, da so propadli poskusi, da bi se potvarjal pomen kongresa v Benetkah. Potem navaja, da so pogajanja z NSZ za spojitev s PSI že v končni fazi. (Zdi se, da bosta Magnani in Libertini dobila mesti v vodstvu, medtem ko bi NSZ dobila še pet mest v centralnem komiteju.) Široki krogi radikalov, republikancev, katolikov in tudi socialdemokratov pa so ugotovili v sklepih beneškega kongresa važen faktor obnovitve in napredka v smislu socialistične združitve. Vlada se je obdržala z večino samo treh glasov, ki jih je pobrala na skrajni desnici. Sedaj je bolj kot kdajkoli v rokah ekonomske desnice in brez avtonomne moči za vodstvo in izvršvanje. PSI obžaluje, da je PSDI vztrajala na svojih centrističnih pozicijah in se raje odločila za zavezništvo s konservativci liberalne stranke kot pa za politiko socialistične združitve, kakor jo je predlagal kongres v Benetkah. Resolucija PSI pravi potem, da lahko sedanje stanje spremeni edinole kongres PSDI. Socialisti pa bodo še naprej branili zakonite zahteve delavcev ter še povečali napore v borbi za upravičeni razlog in njegovo raztegnitev tudi na industrijsko področje.

Vodstvo PSI je tudi izpopolnilo imenovanje na nekatera delovna mesta; tako bo poslanec Mancini odgovoren za Jug, senator Negri za tisk in propagando, Pierracini za lokalne ustanove, Cirese za kulturo; Egoli in Locoratolo bosta še nadalje vodila mladinsko in agrarno komisijo; dr. Panzieri pa je dobil nalogo, da pripravi ustanovitev inštituta socialističnega študija. Carlo Colombo in Carlo Bonetti pa bosta odgovorna urednika milanske in rimske izdaje glasila «Avanti!»; Raniero Panzieri je postal soravnatelj revije «Mondo operaio», ki jo bo vodil še nadalje tajnik stranke.

Jutrišnji «Avanti!» bo objavil komentar Togliattijevega govora v CK KPI. List pravi, da je Togliatti zopet začel kritizirati beneški kongres. Po Togliattiju si je PSI osvojila dve temeljni točki centrizma: ekskluzivno politiko proti komunistom in opozicijo proti gibanju množic in njihovi enotnosti. «Avanti!» pa pravi, da gleda PSI sedaj s kritičnim duhom komunistične izkušnje tako vzhodne, zahodne kot domače, vendar ne z ekskluzivnim duhom centrizma. Kritizira in obsoja Kadarja, odobrava Gomulko. Ne vodi in ne sodeluje v ideoloških križarskih vojnah proti komunizmu.

Ve, kakšna vprašanja ustvarja za delavski razred aktivna prisotnost v borbah take komunistične stranke kot je italijanska. Dejstvo, da PSI presoja dogodke na Madžarskem diametralno nasprotno kot KPI in da ima drugačen koncept demokratičnega življenja množic, mu ni oviralo, da ne bi bil s komunisti v borbi za stalni upravičeni razlog. Proti vsakemu izrojenemu konceptu avtonomije in ekskluzivizma ali preloma v delavskem razredu bo PSI vedno našel krepko obrambo v načelu razredne solidarnosti delavcev ter enotnosti delavcev v njihovih konkretnih zahtevah.

Centralni komite KPI je danes končal svoje delo in odobril resolucijo, ki bo objavljena v prihodnjih dneh. Resolucija govori predvsem o delavskih borbah; o tej temi je imel Longo na zasedanju poročilo. Odobrena pa je bila tudi resolucija, s katero se izraža toplo priznanje parlamentarcem levice za bitko v poslanski zbornici v obrambi stalnega upravičenega razloga. Borba se bo nadaljevala, poudarja resolucija, kljub izglasovani zaupnici, ki jo je vlada uspela dobiti samo s podporo fašistov in monarhistov. Parlamentarcem se nalaga, naj poročajo o debati v poslanski zbornici najširšim množicam delavcev podeželja in mest. V enotni borbi kmečkih delavcev, spolovinarjev in vseh delavcev je pot k zlomu reakcionarnega odpora in k zmagi načela stalnega upravičenega razloga. Končno poziva resolucija partijske organizacije in vse komuniste, naj kar največ prispevajo v tej pravični borbi. Senator Spano pa je poročal o razgovorih, ki so jih v zadnjih mesecih imeli voditelji KPI z voditelji drugih bratskih partij.

A. P.

—«»—

Angleški listi o socialistični združitvi

LONDON, 1. — Na današnjem sestanku urada socialistične internacionale je predsednik Morgan Philips prečital dolgo poročilo o svoji zadnji misiji v Italiji ob kongresu PSI v Benetkah. Ker pa ni bilo na seji italijanskega predstavnika — to bi bil Matteo Matteotti, pa je zadnji hip udeležbo odpovedal zaradi bolezni — so razpravo o tem poročilu odložili.

O perspektivah socialistične združitve v Italiji pišejo tudi nekateri angleški listi. «The Economist» piše, da je bilo upanje za združitev ob kongresu PSI na višku, pa je potem upadlo deloma zaradi volitev CK PSI kakor zaradi Saragatovega napada na Nennija. Saragat je ustvaril vtis, da mu ni neljubo, če se je združitev zopet zakasnila. Revija pravi nadalje, da se vladi ni treba bati padca zaradi tega, ker bi se socialdemokrati hoteli združiti z opozicijo.

«New Statesman and Nation» piše, da je glavna ovira za združitev v Saragatovi stranki, zlasti v parlamentarni skupini, katere člani so v vladi, katere ne marajo zapustiti.

Priprave na razgovore o razorožitvi

Stassen vodja delegacije na londonskih razgovorih

Odslej bo Stassen podrejen državnemu tajniku - Nehru upa na bližnji sestanek ameriških in sovjetskih voditeljev

WASHINGTON, 1. — Eisenhowerjev posebni svetovalec za razorožitvene zadeve Harold Stassen je bil imenovan za predsednika ameriške delegacije, ki se bo 18. marca udeležila v Londonu dela razorožitvenega pododbora OZN.

Po razgovoru z Eisenhowerjem, ki mu je sporočil to imenovanje, je Stassen izjavil, da bo prihodnja konferenca v Londonu «zelo važna».

Skupno z Dullesom, ki je bil tudi navzoč pri razgovoru, je Stassen poudaril, da je ameriška politika glede razorožitve prešla sedaj na področje pogajanj s Sovjetsko zvezo in z drugimi državami.

Glede konference o razorožitvi, ki se bo začela 18. marca v Londonu, sta Dulles in Stassen dala razumeti, da izmenjava pogledov med delegacijami raznih držav daje upati, da bo mogoče doseči znatno napredovanje.

Nekemu novinarju, ki je vprašal, ali bodo v Londonu proučili Bulganinov načrt, kakor ga je ta obrazložil v svojem pismu od 17. novembra predsedniku Eisenhowerju, je Stassen odgovoril, da je ameriški predsednik že povedal, da bi sovjetske predloge, zlasti kar se tiče delnega nadzorstva nad oborožitvijo na področju približno 1300 kilometrov na eni in drugi strani demarkacijske črte, lahko v primernem trenutku proučili. Iz tega se sklepa, da bi ameriška delegacija bila pripravljena začeti razgovore o tem. Dulles in Stassen sta nato izjavila, da bo Stassen odslej moral predložiti svoja poročila državnemu tajniku, ki ima nalogo «dajati mu navodila in potrebno pomoč».

Končno je Stassen zanikal trditve nekaterih ameriških listov, da misli v kratkem odstopiti in se posvetiti političnemu delovanju v Pensilvaniji. Stassen je izjavil, da bo odpotoval v London 13. marca.

Medtem pričakujejo v Washingtonu prihod zahodnonemškega zunanjega ministra von Brentana, ki se bo sestal z Dullesom in se udeležil razgovorov «delovne skupine», katero sestavljajo predstavniki treh zahodnih držav in Zahodne Nemčije. Skupina bo začela delo prihodnji torek. Razgovori bodo verjetno trajali okoli 10 dni, tako da bo skupina lahko izrekla svoje mnenje še pred bermudskimi razgovori, ki se bodo začeli 18. marca.

Von Brentano bo nato obiskal še Avstralijo, kjer se bo razgovarjal s predsednikom Menziesom. Ob povratku pa se bo sestal v Novem Delhiju z Nehrujem.

«Upam, da se bodo ameriški in sovjetski voditelji lahko sestali v bližnji prihodnosti in skupno govorili o nekaterih vprašanjih skupnega interesa», je danes izjavil Nehru na nekem zborovanju v Novem Delhiju.

«Če bi se Indija, je dodal Nehru, pridružila enemu od obeh blokov, tedaj bi bil svet razdeljen na dva dela in ne bi bilo več nikogar, ki bi lahko delal za zbližanje med njimi. Tedaj bi vojna postala neizbežna».

«Sovjetski predlogi o Srednjem vzhodu in Eisenhowerjev načrt imajo nekatere pozitivne strani in treba jih je proučiti. Upam zato, da bo lahko kmalu prišlo do sestanka med Moskvo in Washingtonom, da se najde rešitev».

Predlog za razdelitev Alžira položen v francoski skupščini

Ustanovitev «avtonomne republike Costantine», ki bi zajemala gorate in najbolj revne dele s polovico muslimanskega prebivalstva - Pretežni in najrodovitnejši del naj bi ostal Francozom

PARIZ, 1. — Voditelji parlamentarnih skupin francoske narodne skupščine so danes sklenili, da bo v skupščini 14. in 15. marca razprava o splošni politiki vlade. Če bo vlada postavila vprašanje zaupnice, bodo o tem glasovali 19. marca.

Medtem pa je dvignil mnogo hrupa predlog, ki so ga položili v skupščini štirje poslanci skupine Mendes Francea o razdelitvi Alžira na tri dele: prvo področje, ki naj bi postalo «avtonomna republika Costantina», bi vsebovalo sedanje departmaje Costantina, Bona, Batna in Setif ter dele drugih področij. Skupno bi imela okoli 4.400.000 prebivalcev, ki bi bili vsi muslimani razen 150.000 prebivalcev. S tem bi okoli polovice muslimanskega alžirskega prebivalstva dobilo neodvisnost.

Drugo področje naj bi bilo «avtonomno ozemlje Tlemcen» ob meji z Marokom. Tretje področje ki bi zajemalo največ ozemlja, pa bi vsebovalo sedanje departmaje Orano in Alžir. Vključeni bi bili mesti Orano in Alžir s približno 1.350.000 od skupnih 1.500.800 francoskih prebivalcev. To ozemlje naj bi dejansko bilo del Francije.

Preden so predlagatelji položili svoj predlog v skupščini, je bil obrazložen v listu «Le Monde» in tudi na tiskovni konferenci. «Republika Costantina» bi imela poseben statut, medtem ko bi na področju pokrajine Orana težila Francija po sintezi med Vzhodom in Zahodom. Vsi bi imeli pravico opcije.

Predlagatelji so mnenja, da bi na ta način nastalo «mirno tekmovanje med Francozi in alžirskimi nacionalisti».

Toda že sami predlagatelji menijo, da je ta načrt nesprejemljiv. Eden od podpisnikov je izjavil, da je njih glavni namen spodbosti vlado, da posveti večjo pozornost alžirskemu vprašanju. Neresnost načrta kaže že dejstvo, da bi «republika Constantina», ki naj bi postala avtonomna, zajemala večino goratih in revnih predelov, ki bi bili odrezani od rodovitnih področij, Francija pa bi obdržala zase največji, najrodovitnejši in najbolj razvit del ozemlja z Alžirom in Oranom. Ne glede na to pa je treba poudariti, da je alžirsko ozemlje nedeljiva celota, kajti z omenjeno delitvijo bi polovica Alžircev ostala še vedno v kolonialni sužnosti.

Priprave na kongres Intersoc

LONDON, 1. — Vodstvo socialistične internacionale se je danes sestalo v Londonu pod predsedstvom Morgana Phillipsa, da pripravi spored dela za kongres te organizacije, ki bo od 1. do 5. julija na Dunaju.

Spored določa razpravo o vprašanjih kolektivne varnosti, razorožitvi, pomoči državam, ki začenjajo gospodarski razvoj, sodelovanja z azijsko socialistično internacionalo in političnem položaju v Evropi.

Govorili bodo tudi o združitvi Nemčije, o razvoju socializma v Latinski Ameriki, Afriki, na Srednjem vzhodu in v Zahodni Aziji in končno o socialistični združitvi v Italiji.

Vodstvo je sklenilo, da bo o pisanem poročilu glede socialistične združitve v Italiji razpravljalo julija (o tem je vodstvo imelo razpravljati danes), ker italijanski delegat ni mogel biti navzoč na današnji seji.

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 8,1, najnižja 2,3, zračni tlak 1028,2, vlaga 24 odst., temperatura morja 8,2.
Vreme danes: Pretežno jasno in sončno vreme. Temperatura brez bistvenih sprememb.

Tržaški dnevnik

Danes, SOBOTA, 2. marca Pavel, Janja
Sonce vzide ob 6.43 in zatone ob 17.52. Dolžina dneva 11.09. Luna vzide ob 6.37 in zatone ob 18.59.
Jutri, NEDELJA, 3. marca Kunigunda, Milena

S sinočnje seje tržaškega občinskega sveta

Za pravično zastopstvo opozicije v vseh obč. in drugih ustanovah

Izpiti pomorščakov morajo biti v Trstu - Kritike na račun centra za ekonomski razvoj - Vprašanje občinske konsumne ustanove

Na sinočnji seji tržaškega občinskega sveta je svetovalec dr. Pincherle (UP) načel vprašanje predstavnikov opozicije v občinskih in v vseh ostalih javnih ustanovah, kjer občinski svet imenuje svoje zastopnike. Dr. Pincherle je dejal, da se v mestu govori, kar so pisali tudi nekateri listi, da občinski odbor ne mara spoštovati obljube, ki jo je dal župan ob svoji izvolitvi 3. avgusta lani in ki jo je naknadno večkrat ponovil, in sicer, da bodo opozicijske skupine v občinskem svetu zastopane v upravnih svetih občinskih podjetij in drugih javnih ustanov.

Nato je poudaril, da se govori predvsem o izključitvi dveh največjih opozicijskih skupin. Obenem pa naj bi sprejeli v upravne svete teh ustanov in podjetij monarhiste in predstavnike nekaterih manjših skupin demokratične levice.

«Ne vem, kaj mislijo o tem monarhistični svetovalci, je nadaljeval dr. Pincherle. Moram pa vam povedati, gospod župan, da vsaj nekateri svetovalci demokratične levice zavračajo to novo tolmačenje vaših dosedanjih zagotovil. V tem bi ti svetovalci videli ne samo obnovitev diskriminacijskega sistema, proti kateremu so se vedno borili, ampak zaupajoč vašim besedam so upali, da so bile te diskriminacije odpravljene. Zato vidijo v tem odkrit poizkus neke skupine, ki je vam zelo blizu in ki bi hotela s povzročitvijo krize sedanjega odbora doseči enobarvni demokristjanski odbor s podporo desnice.

V mestu in v tisku se je večkrat omenilo ime prof. Romana, kot osebe, ki naj bi pripravljala to akcijo. Zato menim, da se tudi vi ne morete zadovoljiti s temi sumničenji in upam, da so to samo škodoželjne govorice.»

Zato je dr. Pincherle zaprosil župana, naj mu odgovori na to važno vprašanje.

Župan Bartoli je zagotovil, da odbor ni spremenil svojega stališča, ampak da gre za sedaj samo za nekatera nasprotstva, ki upa, da bodo poravnana. Kljub temu pa se v daljšem govoru ni hotel jasno izjaviti glede zastopstva dveh najmočnejših skupin v občinskem svetu in sicer komunistov in misinov, ampak se je omejil na zagotovilo, da bo odbor napravil vse, kar je v njegovi moči za redno delovanje občinske uprave in da je treba pri tem upoštevati politična stališča odborovih strank. Sicer pa je poudaril, da pri zastopstvu opozicije v občinskih in drugih ustanovah ne gre le za dve najmočnejši stranki v opoziciji. To je res. Toda krivično bi bilo, če bi demokristjani skušali rešiti vprašanje zastopstva opozicijskih skupin v raznih ustanovah in podjetjih s tem, da bi imenovali samo predstavnike dveh ali treh opozicijskih skupinic. V resnici pa župan Bartoli v svoji izjavi od 3. avgusta lani ni postavljal pogojev glede opozicijskih skupin. Omenil je, da bo opozicija sorazmerno zastopana v vseh občinskih in drugih podjetjih, kjer ima občina svoje zastopnike. Zato menimo, da je vprašanje opozicijskih zastopnikov predvsem vprašanje sporazuma in sodelovanja med opozicijskimi skupinami, ki se morajo med seboj sporazumeti.

Drugo važno vprašanje na sinočnji seji je načel socialdemokratski svetovalec prof. Lonza. Opozoril je občinski odbor, da je pristaniško poveljstvo objavilo okrožnico, po kateri morajo vsi tržaški pomorščaki delati izpite o plavanju in veslanju v Genovi. To predstavlja za Tržačane velik napor, ker morajo potovati v Genovo, kar je povezano z velikimi stroški. Zato je zaprosil odbor, naj se zavzame, da bodo ti izpiti v Trstu. Nato je prof. Lonza načel vprašanje Centra za ekonomski razvoj v Trstu. Dejal je, da je bil ta center ustanovljen za to, da pospešuje razvoj tržaškega gospodarstva. Na žalost pa ni v vseh teh letih svojega obstoja služil svojemu namenu. Po njegovem mnenju bi se moral ta center zanimati predvsem za industrijski razvoj. Zato je zaprosil odbor, naj se zanima tudi za to vprašanje, da bo postal ta center resnična ustanova za razvoj tržaškega gospodarstva.

Svetovalka Russo (KP) pa je zahtevala čimprejšnjo ustanovitev občinske konzumne ustanove. Odbornik Benussi je odgovoril, da se že delj časa ukvarja z vprašanjem te ustanove in da se je v ta namen posvetoval z mnogimi mestnimi gospodarskimi ustanovami in predvsem z Delavskimi zadrugami. Zagotovil je, da bo v desetih ali najkasneje v petnajstih dneh celotno vprašanje predložil občinskemu svetu.

Nato je odbornik za javna dela Visintin sporočil občinskemu svetu, da je odbor vključil v letošnji proračun tudi postavko treh milijonov lir za gradnjo kostnic vseh tistih, ki so umrli zaradi vojnih posledic in ki so pokopani na glavnem pokopališču. V ta namen bodo zgradili eno kostnico na III. polju glavnega pokopališča za vsa trupla, ki so jih potegnili iz jam, eno kostnico na VII. polju za žrtve letalskih napadov in eno kostnico na XX. polju za padle med vojnimi operacijami. Med temi bodo tudi padli partizani.

Po končanih vprašanjih je župan Bartoli predložil v odobritev resolucijo glede imenovanja novega upravnega ravnatelja Tržaškega Lloyda, ki je bila soglasno sprejeta. Resolucijo smo v celoti objavili včeraj. Pred zaključkom seje je odbornik za Acegat prof. Gridelli prečital odgovor upravne komisije Acegata na priporočila za zmanjšanje primanjkljaja letošnjega proračuna. V odgovoru upravna komisija zavrača vse predloge, češ da jih ne more sprejeti.

—«»—

V ponedeljek seja pokrajinskega sveta

Včeraj ob 17.30 se je sestal pokrajinski upravni odbor. Odbor se bo ponovno sestal danes in razpravljal o upravnih vprašanjih med katerimi bo po vsej verjetnosti tudi pomembno vprašanje ACEGAT.

V ponedeljek pa se bo sestal na izrednem zasedanju pokrajinski svet, ki bo razpravljal o vprašanju deželne avtonomije. Gre za sprejem resolucije, s katero naj pokrajinski svet zavzame svoje stališče do tega vprašanja in tako omogoči pogajanja s sorodnimi ustanovami iz Gorice in Vidma.

O istem vprašanju bodo v ponedeljek razpravljali v Pordenonu predstavniki KD iz Trsta, Gorice in Pordenona, ki bodo proučili predlog zakonskega osnutka za ustanovitev deželne uprave.

—«»—

Zavrnjena zahteva komisije Acegata

Pred nekaj dnevi smo pisali, da je upravna komisija Acegata predložila pokrajinski komisiji za cene zahtevo po zvišanju cene gorilnega plina za 2 liri za kub. meter na osnovi sklepa medministrske komisije za cene. Iz dobro obveščenih krogov pa se je zvedelo, da je pokrajinska komisija za cene ta predlog zavrnila.

—«»—

V nedeljo skupščina uslužbencev Acegata

Jutri bo v Trstu skupščina uslužbencev Acegata. Sindikata bosta danes določila točen čas in kraj skupščine. Na njej bodo sindikalisti poročali delavcem o razpletu spora in o stikih z upravno komisijo in predstavniki raznih oblasti ter jim pojasnili, zakaj so zopet napovedali protestno gibanje.

Med delavci so se medtem začele širiti vesti, da nameravata sindikata napovedati splošno stavko že jutri ali najkasneje v ponedeljek. Teh vesti pa ni nihče potrdil. Vsekakor pa je prebivalstvo zaskrbljeno, ker bo v primeru stavke zelo prizadeto. Zato tudi ljudje obsojajo ravnanje upravne komisije Acegata, ki noče priznati uslužbencem, kar jim pritiče. Zaman so tudi vsi izgovori, da upravna komisija ne more sprejeti novih bremen, češ da nima možnosti odločanja. Uslužbenci ugotavljajo pri tem, da se je dovolj pokazala moč upravne komisije s tem, da je lahko zavrnila sklep občinskega sveta o znižanju primanjkljaja. Če je bila pristojna za to, je pač pristojna tudi za priznanje normativnih izboljšanj ne glede na stanje proračuna.

—«»—

Za avte in motorje nove evidenčne tablice

Prefektura sporoča, da je s 1. januarjem njen avtomobilski urad začel razdeljevati za nove avtomobile evidenčne tablice, ki so v veljavi na ostalem državnem ozemlju. Na podlagi odloka komisarja bodo morali aplicirati do konca leta takšno evidenčno tablico tudi pri drugih vozilih. Da ne bi prišlo do navala, poziva omenjeni urad vse lastnike vozil s tržaško evidenčno tablico, naj vložijo že sedaj prošnjo na nekolkovanem papirju za nadomestitev evidenčne tablice. V prošnji je treba navesti številko dosedanje tablice, znamko in vrsto vozila, kakor tudi številko ogrodja in motorja. Obrazci za prošnje se dobe brezplačno na prefekturi in v avtomobilskem klubu. Prošnji je treba priložiti odrezek poštne nakaznice tekočega računa št. 1-8961, naslovljene na «Casa Madre dei Mutilati», Piazza Adriana 3, Rim, ki dobavlja nove evidenčne tablice. Za avtomobile je treba poslati 860 lir, za motocikle 305, za prikolice pa 311 lir. Na odrezek, ki potrjuje plačilo omenjene vsote, je treba prilepiti tudi znamkice IGE (3 odst.) sorazmerno z višino vsote. Po 31. decembru 1957 ne bodo mogla krožiti tista vozila, ki ne bodo imela nove evidenčne tablice.

—o—

Včeraj je odbor tržaške sekcije FIOM poslal beneškim delavcem, ki se skupno z vsem beneškim prebivalstvom borijo za ohranitev Arzenala, brzojavko, v kateri jim izraža solidarnost ter jim vošči obilo uspeha v pravični borbi.

S seje dolinskega občinskega sveta

V kratkem turistični urad pri obmejnem bloku Pesek

Občina je v ta namen odstopila zemljišče - Potrjeni številni sklepi upravnega odbora

Predsinočnjim je bila v Dolini redna seja občinskega sveta, na kateri so občinski svetovalci odobrili nekaj sklepov občinskega upravnega odbora, nato pa so po krajši diskusiji odobrili tudi občinski proračun za leto 1957. O občinskem proračunu bomo poročali prihodnjič; tokrat bomo poročali samo o sklepih občinskega odbora, ki jih je sinoči odobril občinski svet.

Po prečitanju in odobritvi zapisnika zadnje seje občinskega sveta je župan sporočil, da je Ustanova za turizem zaprosila, naj bi ji srenja Drage dodelila 144 kv. m na Pesku blizu meje za gradnjo turističnega urada. Zemljišče bi še vedno ostalo last srenje in občina ne bi imela nobenih stroškov za gradnjo tega poslopja. Zaradi tega je občinski svet soglasno odobril, naj se omenjeni ustanovi da na razpolago potrebno zemljišče.

Prav tako je občinski svet odobril sklep občinskega odbora za napeljavo telefona za šolsko ravnateljstvo in osnovno šolo v Dolini. Stroški bodo znašali 420.000 lir. V gornjem delu Boljunca bodo ob potoku Glinščice zgradili odprto pralnico. Tako je že sklenil občinski odbor, občinski svet pa je ta sklep odobril. Z večino glasov je občinski svet nato odobril sklep upravnega odbora za nakup novega motorja znamke «Vespa» za potrebe uprave občinskega vodovoda; soglasno pa je v nadaljnjem odobril sklep o popravilu pokrite pralnice v Boljuncu.

Kakor v drugih občinah je tudi v dolinski občini pokrajinska uprava pred nekaj meseci prevzela vzdrževanje nekaterih občinskih cest. Občinski svet je sinoči soglasno pozdravil ta sklep. Tako bodo zdaj spadale pod pokrajinsko upravo: cesta od Domja do Ricmanj in od Ricmanj do Ključa, cesta od Peska do Gročane, cesta od Bazovice v Drago in cesta od šole v Dolini do Mačkovelj.

Nato je občinski svet soglasno odobril tudi sklep občinskega odbora, naj bosta prosta trošarine olje in kis, kar je pred časom občinski svet že sklenil, a prefektura ni na to pristala. Občinski svet vztraja pri svojem stališču glede tega vprašanja. Pred začetkom razprave o občinskem proračunu je občinski svet še odobril sklep o poenotenju plač občinskim uslužbencem in je določil mesečno nagrado županu.

—o—

Smrtne posledice nerodnega padca

Neroden padec v lastnem stanovanju je spravil 67-letno upokojenko Marijo Miklavec vd. Pitteri iz Ul. Gatteri v grob. Ženska je namreč 23. februarja letos zdrsnila na podu v kuhinji in ker si je zlomila kolčni sklep, se je morala nekaj ur po nezgodi zateči v bolnišnico, kjer so jo zdravniki takoj sprejeli na ortopedskem oddelku. Seveda so si pridržali prognozo, ker so ugotovili, da je poškodba Miklavčeve zelo nevarna. V zadnjem času pa so nastopile komplikacije, katerim je ženska predvčerajšnjim podlegla.

—«»—

Nezgoda med delom

Medtem ko je 27-letni Vasil Bora iz begunskega taborišča pri Sv. Soboti rezal kos stekla, se je šipa, na katero je bil naslonjen, nepričakovano razbila. Eden izmed drobcev se mu je zaril v člen desne roke, zaradi česar se je moral mož zateči v bolnišnico.

Ker so mu zdravniki ugotovili poleg globoke rane tudi verjetne mišične poškodbe, so ga sprejeli na kirurškem oddelku. Če ne bo komplikacij, bi moral Bora ozdraveti že v tednu dni.

—«»—

Tudi samokolnica je lahko nevarna

Včeraj zjutraj so pripeljali z rešilnim avtom Rdečega križa v bolnišnico 16-letnega Libera Orlandija iz ezulskega taborišča pri Padričah, katerega so morali sprejeti s prognozo okrevanja v 15 dneh na prvem kir. oddelku.

Mladenič je zdravnikom pojasnil, da se je igral na dvorišču otroškega naselja na Opčinah, kjer se uči za mehanika, ko mu je njegov znanec zavozil s samokolnico na peto. Ko si je sezul čevlje, je opazil precejšnjo rano in se je zato z avtom RK odpeljal v bolnišnico.

—«»—

IZPRED KAZENSKEGA SODISCA

Obsojen na 5 let zapora zaradi spolzkih dejanj

Včeraj sta bila pred kazenskim sodiščem kar dva procesa za zaprtimi vrati, in sicer proti 70-letnemu Silvestru O., ki je bil obtožen, da je prisilil dve mladoletni deklici na spolzka dejanja in proti 53-letnemu Carlu S., katerega so tudi obtožili spolzkih dejanj s 5-letnim otrokom.

Prvega so sodniki obsodili na 5 let zapora ter mu priznali delno slaboumnost. Sodišče je nadalje odredilo, da za dobo petih let ne bo smel izvrševati javne funkcije ali biti v javnih službah. Carla S. so tudi spoznali za krivega, a so tudi njemu priznali delno slaboumnost, zaradi česar so ga obsodili pogojno na leto dni zapora. Sodišče je odredilo njegovo izpustitev na svobodo.

Pred prizivnim sodiščem pa so obravnavali priziv, ki sta ga proti razsodbi kazenskega sodišča vložila 35-letni Antonio P. in 46-letni Alberto B. Oba sta bila obtožena spolzkih in nenravnih dejanj ter ugrabitve mladoletnikov v svoje nečedne namene, medtem ko je bil prvi obtožen tudi povzročitve telesnih poškodb.

Sodišče je 15. nov. lani oba obsodilo, in sicer Antonia P. na 5 let in 11 mesecev zapora in 1800 lir denarne kazni. Alberta B. pa je sodišče oprostilo obtožbe spolzkih dejanj, a ga je za druge obtožbe obsodilo na 5 let in 5 mesecev zapora.

Prizivno sodišče pa je slednjega sedaj oprostilo obtožbe spolzkih dejanj kakor tudi obtožbe nenravnih dejanj zaradi pomanjkanja dokazov, obtožbe ugrabitve mladoletnikov pa zato, ker dejanje ne obstaja. Manj sreče pa je imel Antonio P., ki je bil oproščen le obtožbe spolzkih dejanj in še to zaradi pomanjkanja dokazov, zaradi česar mu je sodišče znižalo kazen za nekaj mesecev, kar pomeni, da bo moral ostati v zaporu skupno 5 let, 7 mesecev in 15 dni ter plačati 1800 lir denarne kazni.

Udeležba opozicije v lokalnih podjetjih

Včeraj popoldne so se sestali predstavniki KD in PSDI, ki so razpravljali o udeležbi opozicije v upravnih odborih lokalnih podjetij. Na sestanku niso dosegli sporazuma, ker so predstavniki PSDI zagovarjali stališče, da morajo v lokalnih ustanovah sodelovati tudi predstavniki opozicijskih strank ne glede na njih politično usmeritev. Zaradi tega se bodo ponovno sestali in dokončno razpravljali o tem vprašanju.

Kasneje so se sestali občinski svetovalci KD, ki so razpravljali o istem vprašanju ter predložili svoje sklepe v odobritev pokrajinskemu odboru stranke.

—«»—

Novinarji zahtevajo zvišanje prejemkov

Včeraj je bil izredni sestanek vodilnega sveta Zveze italijanskih novinarjev. Na sestanku so razpravljali o položaju, ki je nastal, potem ko je Italijanska zveza časopisnih založništev zavrnila zahtevo novinarjev po zvišanju plač. Novinarji so utemeljevali to svojo zahtevo spričo zvišanja cene listov in večanja življenjskih stroškov. Vodilni svet Zveze italijanskih novinarjev je sklenil, da bo takoj pristopil k protestni sindikalni akciji. Sestanka so se na koncu udeležili tudi predstavniki vseh treh sindikalnih konfederacij ter treh zvez tiskarjev, ki so izrazili novinarjem svojo solidarnost.

—«»—

O Včeraj se je predstavil vladnemu generalnemu komisarju novi grški konzul v Trstu George Mavroies, ki se je zadržal z dr. Palamaro delj časa v prisrčnem razgovoru.

Proti nepopustljivosti vlade

Popoln uspeh stavke poštnih uslužbencev

Stavke so se poštarji udeležili skoro stoodstotno - Poslovala sta samo Italcable in državni telefon

Stavka poštarjev je imela včeraj popoln uspeh. Vsi tisti uslužbenci, ki niso bili oproščeni stavkanja, so se udeležili stavke stoodstotno, tako da je vse delo počivalo. Poslovali so samo Italcable, državni telefoni in radijske pomorske prisluškovalne postaje. Počivalo pa je delo v vseh drugih oddelkih poštnih uradov, tako da niso ne sprejemali ne delili pošte, denarnih nakaznic, vlog v poštnih hranilnicah itd.

Radio in časopisi so skušali zmesti uslužbence zlasti s širjenjem vesti, da bo trajala stavka samo 24 ur. Sindikati pa so na te vesti takoj reagirali z izjavo, da bo stavka trajala 48 ur, to je do danes opolnoči, kot je bilo razglašeno v začetku.

—«»—

Novi odloki vladnega komisarja

Izšel je Uradni list št. 7, ki prinaša naslednje odloke vladnega generalnega komisarja za Tržaško ozemlje.

Odlok št. 77 — sprememba najmanjše in najvišje plače, od katere se računajo prispevki za socialno zavarovanje vodilnih uradnikov industrijskih podjetij. Odlok št. 78 — pripoznanje srednješolskih spričeval, doseženih v Belgiji, za pripustitev k italijanskim vseučiliščem in višjim šolskim zavodom. Odlok št. 79 — spored sprejemnih izpitov za srednjo šolo za šolsko leto 1956-1957. Odlok št. 80 — sprememba zakona z dne 18. decembra 1951 št. 1551 o zvišanju prispevkov v korist vseučilišč in višjih šolskih zavodov ter prispevkov za podpore študentov; razširitev taksnih oprostitev za sposobne in vredne študente; izenačenje vseučiliščnih taks in zvišanje taks. Odlok št. 81 — državno nadzodstvo na insulin, namenjen za lečenje melitičnega diabetisa. Odlok št. 82 — sprememba zakonskega odloka z dne 14. decembra 1956 št. 1362 glede podaljšanja od 1. decembra 1956 do 30. novembra 1957 odložitve plačevanja carinske davščine od semenskih olj, namenjenih za industrijo konserviranih rib, ki jo predvideva čl. 5, črka A predsedniškega odloka z dne 8. maja 1956 št. 482, v zakon. Odlok št. 83 — sprememba zakonskega odloka z dne 14. decembra 1956 št. 1363 glede znižanja od 42 do 40 stopinj najnižje realne alkoholne stopnje pri 15 stopinjah Celzija za žganja, ki jih določa preglednica (postavka ex 20-A) priložena predsedniškemu odloku z dne 14. julija 1954 št. 422, in znižanja carinskega davka od rotacijskih strojev za rotogravirano tiskanje dnevnikov in drugih periodičnih publikacij, v zakon z nekaterimi popravki. Odlok št. 84 — sprememba v zakon zakonskega odloka z dne 20. decembra 1956 št. 1380, ki je bil objavljen v Uradnem listu št. 321 z dne 21. decembra 1956 in s katerim se podaljšajo predpisi, predvideni v zakonskem odloku z dne 2. februarja 1956 št. 28, spremenjenemu v zakon z dne 27. marca 1956 št. 162, z nekaterimi popravki, in spreminja člen 30 enotnega besedila davčnih predpisov glede predelovanja oljnatih semen in iz njih pridobljenih olj, ki je bil odobren z odlokom predsednika republike z dne 22. decembra 1954 št. 1217.

Odlok št. 85 — carinski predpisi za uvoz koksa in pol. koksa iz premoga drugih vrst in iz lignita iz držav članic evropske skupnosti za premog in jeklo, od 10. februarja 1956 dalje.

Poleg tega ima na Tržaškem ozemlju neposredno veljavo:

Zakon z dne 19. decembra 1956 št. 1588 (Odobritev in izvrševanje naslednjih sporazumov med Italijo in Jugoslavijo, ki so bili sklenjeni v Rimu dne 31. marca 1955: a) Trgovinski sporazum s priloženimi izmenjanimi notami; b) Plačilni sporazum s priloženimi izmenjanimi notami; c) Sporazum o okrajnem prometu med obmejnimi področji Gorice in Vidma ter Sežane, Nove Gorice in Tolmina, s priloženimi izmenjanimi notami; d) Sporazum o okrajnem prometu med obmejnimi področji Trsta, z ene strani, in Buj, Kopra, Sežano in Novo Gorico, z druge strani, s priloženimi izmenjanimi notami, ki je bil objavljen v rednim dopolnilu k uradnemu listu «Gazzetta Ufficiale» št. 32 z dne 5. februarja 1957.

—«»—

S sedmega kongresa petrolejskih delavcev

Na sedmem kongresu petrolejskih delavcev v Benetkah je bil izvoljen v glavni odbor SILP tudi Nino Coloni, predstavnik petrolejskih delavcev iz Trsta. Tržaški petrolejski delavci so sprejeli z veseljem vest o njegovi izvolitvi. Tako bodo namreč imeli predstavnika v osrednjem odboru sindikata in laže uveljavili svoje zahteve.

A. P.

—«»—

Svečana izročitev dveh minolovcev

Ob pomolu ladjedelnice CRDA v Tržiču je bila včeraj opolčan svečana izročitev 2 minolovcev. Predstavniki ladjedelnice so izročili minolovca predstavnikom «Finmare» iz Rima, ki so ju nato izročili predstavniku ameriške vlade, ta pa ju je predal v končno last italijanski vojni mornarici.

Gre za minolovca «Palma» in «Rovere», ki imata po 375 ton in ki so ju splovili 8. novembra odnosno 5. decembra preteklega leta. Oba minolovca sta najmoderneje opremljena za čiščenje ne samo običajnih, temveč tudi magnetičnih, akustičnih in drugih min ter sta grajena iz lesa in posebnih zlitin, da lahko ploveta tudi čez magnetična minska polja.

S to svečanostjo so v ladjedelnici CRDA v Tržiču zaključili naročilo sedmih enakih vojnih ladij, katere so gradili v okviru naročil NATO za italijansko vojno mornarico. Te enote niso predstavljale pomembnejše tonaže, saj je šlo za manjše minolovce, vendar so pripomogle k zaposlitvi številne specializirane delovne sile, ki ne najde zaposlitve pri gradnji velikih petrolejskih ladij.

—«»—

Izlet v Florenco

Komisija za razvedrilo in šport nove Delavske zbornice CGIL prireči od 21. do 25. aprila velikonočni izlet v Bologno, Florenco, Rimini, San Marino, Ravenno in Ferraro. Cena izleta za člane CGIL in njihove svojce je 13.500 lir. V ceni so všteti prevoz z avtobusom, prenočišče in hrana. Vpisovanje na sedežu v Ulici Zonta 2.

S sinočnje seje devinsko-nabrežinskega obč. sveta

Najnižji obdavčljivi dohodek so dvignili na 220.000 lir

Zaradi tega ukrepa bo v devinsko-nabrežinski občini oproščenih družinskega davka 300 davkoplačevalcev

Sinoči je bila v Nabrežini redna seja občinskega sveta, na kateri so razpravljali o upravnih zadevah ter o prodaji občinskega zemljišča. Predvsem je občinski svet soglasno sklenil, da se v devinsko-nabrežinski občini dvigne najnižji letni obdavčljivi dohodek glede plačevanja družinskega davka od 120.000 na 220.000 lir. Na podlagi tega ukrepa bo torej oproščenih plačevanja družinskega davka približno 300 davkoplačevalcev v devinsko-nabrežinski občini. Občina pa bo zaradi tega izgubila približno 400.000 lir letnih dohodkov. Odbornik Legiša je izrazil upanje, da bodo ta manjši dohodek nadomestili z drugim.

Nato je bilo še govora o cesti, ki pelje iz Sesljana k morju in jo je devinski grof podaril devinsko-nabrežinski občini, da bi jo uredila in razširila. Ko so pogodbo odposlali v Trst, je prefektura opozorila občinsko upravo na neki nedostatek v pogodbi glede oprostitve davka na gradbeno zemljišče ob cesti. Občinski svet je odobril črtanje tega odstavka v pogodbi.

Glede gradnje 9-stanovanjske hiše, ki jo namerava zgraditi v devinsko-nabrežinski občini ustanova IACP, za kar je bilo določenih 20 milijonov lir, je občinski svet že sklepal na eni izmed prejšnjih sej in določil naj bi to stavbo, za katero mora občina dodeliti potrebno zemljišče, zgradili v Sesljanu. Toda zaradi regulacijskega načrta takih zgradb ne smejo graditi v Sesljanu. Zaradi tega bo moral občinski svet določiti drug kraj. Glede tega sta dva predloga: da bi zgradili novo stavbo v Devinu ali pa v Nabrežini blizu županstva. Razprava o tej zadevi se je sinoči precej zavlekla. Ker pa so bila mnenja različna in je manjkalo na seji 7 svetovalcev, je občinski svet sklenil razpravljati o tej stvari na prihodnji seji.

Ob koncu je občinski svet soglasno odobril prodajo 3.300 kv. metrov občinskega zemljišča po 350 lir kv. m med obalno cesto in morjem, za katerega sta zaprosila gospa Vanda Škerk in dr. Jože Škerk iz Trnovce.

—«»—

Sindikalna pogajanja

V ponedeljek ob 9.30 se bodo na Zvezi industrijcev sestali predstavniki sindikatov in podjetja Cambissa, ki bodo razpravljali o 20 nameravanih odpustih v podjetju.

—«»—

Zborovanje železničarjev

Jutri ob 9.30 bo v kinu «Odeon» na Trgu Oberdan zborovanje, ki ga priredi Sindikat italijanskih železničarjev CGIL. Na zborovanje so vabljeni vsi železničarji in upokojenci te stroke. Član osrednjega vodstva Sindikata italijanskih železničarjev Ottavio Fedi bo govoril udeležencem o razvoju spora železničarjev z železniško upravo.

SNG - TRST

Janko in Metka
vabita
na otroško pustno rajanje

Jutri 3. marca ob 15. uri v dvorani na stadionu «Prvi maj», Vrdelska cesta 7
Najlepše maske bodo nagrajene

Pri zabavnem sporedu bodo sodelovali: mlajše gojenke baletne šole SNG, Janko in Metka, Frice in Frace, kralj in kraljična, ministra Šviga in Švaga, Polikarp paži in Pavliha s svojimi lutkami.

Jutri 3. marca ob 20.30 v dvorani na stadionu «Prvi maj»
vesela pustna nedelja
PLES, MASKE, BIFE' igra znani jazz orkester
Rezerviranje miz za popoldanski in večerni ples danes v Trzaški knjigarni v Ul. sv. Frančiška štev. 20. Prodaja vstopnic eno uro pred pričetkom pri blagajni dvorane.

DRUŠTVO SLOVENSKIH SREDNJEŠOLCEV vabi na

PUSTNI PLES
v torek 5. marca ob 21h v dvorani na stadionu „PRVI MAJ"
DOBRO oskrbljen buffet
igra Jazz orkester
Vabila in rezerviranje miz v TRŽAŠKI KNJIGARNI – Ul. sv. Frančiška 20

ODLIČEN ORKESTER — DOBRO ZALOŽEN BAR TER VEDRE MASKE VAS ČAKAJO ZA

ŠKEDENJSKI PUST

Plese se danes 2. marca, jutri 3. marca, v ponedeljek 4. marca in torek 5. marca
vedno z začetkom ob 21. uri.
OTROSKI PUSTNI PLES bo jutri od 16. do 18. ure.
Veselo zabavo!

VESELO PUSTNO RAJANJE
v kino dvorani
v BOLJUNCU
danes 2., jutri 3., ponedeljek 4. in v torek 5. marca od 19.30 dalje.
LJUBITELJI PLESA VLJUDNO VABLJENI!
V torek od 16. do 18. ure OTROSKI PLES

PROSVETNO DRUŠTVO «S. SKAMPERLE»
vabi člane in prijatelje na
PUSTNO RAJANJE
ki bo danes 2. marca ob 21. uri v dvorani na stadionu «Prvi maj»
DOBRO ZALOŽEN BIFE
Rezerviranje miz v društvenih prostorih na Vrdelski cesti 7 od 10. do 12. in od 16. do 21. ure.

GLEDALIŠČA

VERDI

V četrtek, s prvo predstavo igralske skupine Ernesta Calindrija, Line Volonghi, Enrica Cortija, Alberta Lionella, Guida Lazzarinija in Giulia Lazzarinija otvoritev dramske pomladanske sezone v gledališču Verdi z novostjo J. Chodorova in J. Fieldsa «Valček obletnice».

Igralska skupina bo med svojim bivanjem v našem mestu predstavila še naslednja nova dela: «Spomni se ljubezen moja» A. Birabeaua, «Magični krog» L. Chiarellija, «Major Barbara» G. B. Shawa in «Hôtel Paradiž» S. Graniera in F. Bonnieresa. Režija Ernesta Calindrija in Silveria Blasia.

Pri gledališki blagajni so naprodaj vstopnice za premiero.

IZLETI

Planinski izlet v Planico. Slovensko planinsko društvo v Trstu priredi planinski izlet v Planico ob priliki mednarodnih smučarskih poletov na veliki, 120-metrski skakalnici v Planici, dne 10. marca t. l., z avtobusom skozi Trbiž in čez blok v Beli peči (Fusine - Laghi) - Rateče. Vpisovanje in pojasnila v društvenih prostorih v Ul. R. Manna 29-II, vsak dan od 19. do 20. ure. Vpisovanje se zaključi danes 2. marca.

DAROVI IN PRISPEVKI

V počastitev spomina pok. Emilije Skerlavaj darujeta družini Skerlavaj in Hrovatin 10.000 lir za Dijaško Matico. V isti namen daruje Frančiška Peršič 2.500 lir.

V počastitev spomina nepozabnega prijatelja Josa Puhalja daruje družina prof. Kosovela 500 lir za Dijaško Matico.

V počastitev spomina pok. Josa Puhalja daruje Zora Cok 3.000 lir za šolsko blagajno državne realne gimnazije in 3.000 lir za sklad Sergija Tončiča.

—«»—

OD VČERAJ DO DANES

ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

Dne 1. marca t. l. se je v Trstu rodilo 9 otrok, umrlo je 8 oseb, porok pa ni bilo nobene.

UMRLI SO: 84-letni Giovanni Brunello, 65-letna Marija Hrvatič vd. Cic, 66-letna Marija Covacich vd. Canciani, 48-letni Calogero Gambino, 46-letna Pierina Klobas por. Cavazzon, 65-letna Maria Parenzan, 85-letni Just Gruden, 89-letna Maria Longo vd. Russo.

—«»—

NOČNA SLUŽBA LEKARN (v marcu)

All'Alabarda, Istrska cesta 71; de Leitenburg, Trg S. Giovanni 5; Praxmarer, Trg Unità 4; Prendini, Ul. Tiziano Vecellio 24.

RADIO

SOBOTA, 2. marca
TRST POSTAJA A

11.30 Lahki orkestri; 12.00 Tu je navade in okusi; 12.10 Za vsakogar nekaj; 12.45 V svetu kulture; 12.55 Borodin - Rimski Korsakov: Polovski plesi iz opere «Knez Igor»; 13.30 Lepe operne arije; 14.00 Herbert: Irska rapsodija; 14.45 Veliki orkester Telefunken; 15.08 Wagnerjevi operni odlomki; 15.40 Tartini: Koncert za violo in orkester; 16.00 Utrinki iz znanosti in tehnike; 16.15 Slovenski motivi; 16.40 Kavarniški koncert; 17.00 Elgar: Morske slike op. 37; 17.24 Orkester Ricardo Santos; 17.58 Chausson: Simfonija v B-duru, op. 20; 18.30 Glasba za naše malčke; 18.51 Stari Dunaj — Orkester Marek Weber; 19.15 Sestanek s poslušalkami; 19.30 Pestra glasba; 20.00 Sport; 20.05 Gilbert Roussel in njegov orkester «Musette»; 20.30 Strauss: Na lepi Donavi — balet; 21.00 Teden v Italiji; 21.15 Donizetti: Izvleček iz opere «Ljubavni napoj»; 22.10 Večer v Parizu — Orkester Frank Chacksfield; 22.40 Večerni ples; 23.30 Nočne melodije.

TRST I.

11.30 Simfonična matineja; 12.10 Popevke; 18.00 G. Puccini: «Suor Angelica», opera v 1 dej.; 19.15 Kontrasti v jazzu; 19.40 Ravel: «Spanska rapsodija»; 21.00 Variete.

KOPER

Poročila v slovenščini: 6.00, 7.00, 7.15, 13.30, 14.15, 15.00, 19.00, 22.00
Poročila v italijanščini: 6.30, 12.30, 19.45, 23.00

5.00-6.15 Spored iz Ljubljane; 6.15 Jutranja glasba; 7.00-7.15 Spored iz Ljubljane; 7.15 Glasba za dobro jutro, vmes ob 7.30 Jutranji koledar; 11.15-12.00 Spored iz Ljubljane; 13.45 Za konec tedna: ritem; 14.15 Poje zbor iz Mosta na Soči; 14.30 Življenje ob našem morju: Ob ankaranski obali; 14.40 Glasba za vsakogar; 15.10 Zabavna glasba; 15.25 Domači odmevi; 15.40-16.00 Spored iz Ljubljane; 16.00 Ritmi in popevke; 16.45 Igra orkester Franco z «G 5»; 17.00 Novo mesto; 17.15 Narodni plesi iz Hrvatskega Zagorja; 17.30 Priljubljene melodije; 18.00-19.30 Spored iz Ljubljane; 19.30 Poje Luciano Tajoli; 20.00-23.00 Spored iz Ljubljane.

SLOVENIJA

327,1 m, 202,1 m, 212,4 m

Poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 22.00

5.00 Pester glasbeni spored; 8.05 Isaac Albeniz: Španski plesi; 8.40 Pesmi raznih narodov poje Ljubljanski komorni zbor; 9.00 Bitenc: Pojte z nami; 9.30 Popularne skladbe za violino in klavir; 10.10 Od melodije do melodije; 11.15 Dober dan, otroci! (Dve italijanski pravljici); 11.30 Slovenske narodne v priredbi Danila Bučarja in Cirila Preglja; 12.00 Opoldanski koncertni spored; 12.40 Južni ritmi; 13.15 Vlado Dominis: Skozi borbo (venček partizanskih pesmi); 13.30 Od arije do arije; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.40 Novi filmi; 16.00 Glasbene uganke; 17.30 Zabavna in plesna glasba na tekočem traku; 18.15 Umetne in narodne pesmi poje zbor «France Prešeren» iz Kranja; 18.30 Jezikovni pogovori; 18.45 Zabavni spored izvajajo Veseli godci; 20.00 Veseli večer; 21.00 Za razvedrilo in ples.

TELEVIZIJA

17.30 Spored za otroke; 20.30 Vesti; 21.00 Hotel Folies; 22.00 Film: «Poskusno snemanje»

PUSTNA ZABAVA V KROŽKU «PISONI»

Drevi ob 21. uri se prične v krožku Pisoni v Vicolo Castagneto 108 pustna zabava z nagraditvijo najlepših mask. Vstop prost.

KINO

Excelsior. 15.30: «Baby Doll», Karl Mandel, Carrol Baker, Eli Valloch. Film je povzročil ostre polemike v Ameriki in navdušil gledalce.
Fenice. 15.30: «Lisbon», R. Milland, M. O'Hara. Romantična pustolovščina. Technicolor.
Nazionale. 15.30: «Mož v senci», E. Williams in G. Nader. Technicolor.
Filodrammatico. 16.00: «Opoldanski... strah», J. Lewis, D. Martin in L. Nelson.
Grattacielo. 16.00: «Madamoiselle Pigalle», Brigitte Bardot, F. Arnoul, M. Aurel.
Supercinema. 16.00: «Opoldanski... strah», J. Lewis, D. Martin in L. Nelson.
Arcobaleno. 15.30: «Anastazija», Fox, Cinemascope. Ingrid Bergman, Yul Brynner in Helen Hayes.
Astra Rojan. 16.00: «Tudi heroji jočejo», W. Holden, D. Kerr.
Capitol. 16.00: «Trapez», G. Lollobrigida, B. Lancaster.
Cristallo. 16.00: «Jesensko listje», Joan Crawford in Cliff Robertson.
Alabarda. 16.00: «Največja bikoborba», Cinemascope v barvah z Michelom Rayem. RKO film.
Ariston. 16.00: «Zasebna vojna majorja Bensona». Vesel technicolor. Ch. Heston, J. Adams in mali F. Howey.
Armonia. 15.00: «Kitajska v plamenih». E. O'Brien, D. Durbin. Nov variete.
Aurora. 16.00: «Trapez», G. Lollobrigida, B. Lancaster.
Garibaldi. 16.00: «Ivanhoe», Robert Taylor in E. Taylor. Technicolor.
Ideale. 16.00: «Zbirališče tihotapcev», Stewart Granger, G. Sanders, Joan Greenwood, Viveca Lindfors.
Impero. 16.00: «Dvorni norec» («Il giullare del re»). Komični film. D. Kaye.
Italia. 16.00: «Brez prestanka rock and roll». Film, ki je navdušil mladino Evrope in Amerike.
S. Marco. 16.00: «Stekleni čeveljček». Najlepša ljubezenska zgodba. Metroscope, technicolor. L. Caron in M. Wilding.
Moderno. 16.00: «Četvorka ljubezni» z Bing Crosbyjem. Zabavni film v technicolorju. Vistavision.
Savona. 16.00: «Jokala bom jutri», Susan Hayward. Prva nagrada za interpretacijo na festivalu v Cannesu.
Viale. 16.00: «Glas, kitara in nekaj lune», Teddy Reno poje lepe pesmi.
Vitt. Veneto. 16.00: James Mason in Barbara Rush v Fox in cinemascope filmu «Za ogledalom».
Belvedere. 15.30: «Gusarji velike reke». Pustolovski film s T. Curtisem in C. Millerjem.
Marconi. 16.00: «Porto Afrika», Pier Angeli, Phil Carrey in Dennis Price.
Massimo. 16.00: «Cigan baron», M. Lad, P. Horbiger.
Novo cine. 16.00: «Zig posiljevalca». Pravica moža nad ženo v deželi Oregona. Technicolor z Yvonne De Carlo in R. Calhounom.
Odeon. 16.00: «Moulin Rouge», J. Ferrer in Zsa Zsa Gabor. Teechnicolor.
Radio. 16.00: «Mož iz Laramija», J. Stewart in A. Kennedy. Cinemascope, technicolor.

MALI OGLASI

MOTOGUZZI. Klasični proizvodi. BREZ SOFERSKEGA DOVOLJENJA! Cardellino 73, Zigolo 98, Galletto 193, Ercolino 192. Motorni tricikel na bencin, nosilnost 350 s kabino in prestavo za vožnjo nazaj. LODOLA 175, novost 1957! RAZSTAVA: Cremascoli, Ul. F. Severo 18.

PALACE HOTEL
PORTOROŽ
vas vabi na velik
Ples v maskah
ki bo danes ob 21. uri
Igrajo odlični orkestri.
NAJLEPŠA MASKA BO NAGRAJENA.
Specialiteta ribe, pečenke, telečji, goveji in svinjski zrezki.
SOLIDNE CENE.
Rezerviranje miz z dopisnico. — Telefon 44.

SOŽALJE

Folklorna skupina iz Brega izreka globoko sožalje svojemu članu Mirku Hrvatiču in družini ob bridki izgubi drage mame. Namesto cvetja na grob pa poklanja 3000 lir Dijaški Matici.

NOVI AMERIŠKI PRORAČUN v znamenju priprave za vojno

Predlog novega državnega proračuna, ki ga je predsednik Eisenhower predložil kongresu sredi preteklega januarja, je naletel na različen sprejem v političnih krogih ZDA. Se več: celo v krogih državne uprave so mnenja deljena v toliki meri, da je to prišlo do izraza v javnih izjavah finančnega ministra Humphreyja. Ta znani konservativni ekonomist in poslovni človek je izjavil tisku, da je treba prenehati s «strahotnimi» državnimi izdatki in zmanjšati davke, ker če ne bi prišlo do znižanja davkov, Humphrey napoveduje «depresijo, spričo katere se vam bodo lasje ježili». Kakor se zdi je Humphreyjevo nezadovoljstvo s predlaganim proračunom še zlasti podkrepljeno spričo dejstva, da je — kakor javljajo — Humphrey sam na internih posvetovanjih imel Eisenhowerjev pristanek na smer, ki jo on zagovarja v proračunski in davčni politiki. Dialektika položaja, ki se v njem nahaja državna uprava glede tega vprašanja je razvidna tudi iz neke druge Humphreyjeve izjave, namreč, da je pri vsem tem novi predlog državnega proračuna vendarle «najbolje, kar je v tem trenutku moč napraviti».

V teku je torej zelo živahna diskusija med dvema strujama glede vprašanja proračunske politike. Po eni izmed teh, v bistvu konservativni struji, mora država, kot vsaka družina, živeti v mejah svojih dohodkov. Zaradi tega se ne sme iti dalje v povečanju dolga, ampak obratno, v smeri znižanja stroškov. Ta struja smatra, da vloga države v gospodarstvu dejansko ne sme biti pomembna, in poudarja, da so veliki deficiti v preteklosti povzročevali skok cen in zmanjšanje vrednosti dolarja.

Druga struja pa navaja sledeče argumente: Ni moč primerjati države z navadno družino, ker če bi temu bilo tako, tedaj bi se država zadolževala mnogo hitreje, medtem ko je očitno, da je, razen v vojni dobi, njeno zadolževanje mnogo počasnejše, kot je zadolževanje privatnih oseb. Isto se v mnogem nanaša tudi na precejšen del poslovnega sveta. V nasprotju s konservativno strujo, pa ta liberalnejša struja smatra, da je vloga države v gospodarskem življenju znatno večja, kot misli konservativnejša struja, in da je zaradi tega proračun zelo močno sredstvo v rokah države, hkrati pa se vprašanje deficita ali suficita ne more ločiti od splošnih gospodarskih pogojev dežele. Zato ni upravičen strah pred morebitnim deficitom.

Obe ti dve gledišči sta obstajali tudi do sedaj, toda njihova borba se praktično ni toliko opazila, ker sta obe struji, izhajajoč seveda iz svojih osnovnih postavk, v glavnem soglašali, da se davčno breme obdrži na dosedanji višini.

Novi predlog državnega proračuna ne predvideva deficita, toda spričo povečanja proračunskih stroškov in še nekaterih drugih okoliščin, obstaja dvom, da bo kongres odobril predloženo višino dohodkov, s čimer bi bili avtomatsko postavljeni pogoji za deficit. Poleg tega se predvideva, da bo državna uprava v tem letu dejansko potrošila tudi več, kot se zahteva z novim predlogom, in to na temelju okvirnih načelnih odobritev stroškov iz prejšnjih let, ki se še niso realizirali. Od tod tudi zaskrbljenost, ki jo je javno izrazil finančni minister Humphrey.

Novi predlog državnega proračuna se nanaša na razdobje od 1. julija 1957, do 30. junija 1958 in predvideva okrog 72 milijard dolarjev izdatkov, (sedanji proračun — okrog 69 milijard). Struktura izdatkov je takšna: za državno varnost, to je v vojaške namene, vštevši tudi pomoč inozemstvu, okrog 44 milijard (okrog 2 milijardi in pol več kot do sedaj); za mednarodne obveznosti, 2 milijardi in pol (brez spremembe); za bivše borce, 5 milijard (povečanje je neznatno); za socialno skrbstvo, 3 milijarde in pol (pol milijarde poviška); za podporo cen poljedelskih proizvodov, 5 milijard (povišano za 300 milijonov dolarjev); za upravo nacionalnih gospodarskih bogastev, milijardo in pol (povečano za 200 milijonov); za trgovino in zgradnjo stanovanjskih hiš, 1 milijardo 700 milijonov (600 milijonov manj); za splošne izdatke državnega aparata, 1 milijardo in pol (400 milijonov manj); za odplačevanje javnega dolga, skoro 7 milijard in pol (povečanje je neznatno) in za ostale izdatke, 400 milijonov dolarjev (stoodstotno povečanje).

Kakor vidimo, gre najpomembnejše povečanje v vojne namene. Letošnji vojaški izdatki so največji v zgodovini Združenih držav Amerike v mirnem času. To izhaja predvsem iz dokončno sprejete koncepcije, da morajo oborožene sile dežele že v mirnem času imeti na razpolago vsa sredstva, ki bodo z njimi vodile vojno, medtem ko se puščajo za pozneje koncepcije in načrti za polno mobilizacijo držav nih virov v vojnih naporih. Zaradi tega morajo biti vsi rodovi vojske opremljeni že sedaj v tolikšni meri, da se morejo vojskovati že v začetku učinkovito in za daljše razdobje, in ne da bi čakali, da bi polna mobilizacija in vojna proizvodnja šele kasneje ustvarila ustrezna sredstva. Spričo povečanja stroškov za moderno orožje, je pretežni del vojaških izdatkov namenjen letalstvu, ki dobi 17 milijard in pol, nato mornarici (10 milijard in 300 milijonov), in suhozemni vojski (9 milijard in 100 milijonov). Prav tako so značilni podatki o določenih delih strukture izdatkov: za razvoj radijsko vodenih izstrelkov je predviden znesek dveh milijard dolarjev, medtem ko dobi komisija za atomsko energijo 400 milijonov več, kot v tekočem letu, s posebno nalogo, da dela za razvoj taktičnega atomskega orožja. Ta znesek v vojaške namene je treba gledati tudi v luči dejstva, da bo na drugih področjih oboroženih sil prišlo do določenega znižanja stroškov. Spričo tega tudi tu novi državni proračun odraža pospešeno akcijo za spreminjanje ameriških oboroženih sil, v silo, ki je opremljena in zasičena z najmodernejšimi sredstvi za ubijanje.

Tudi poleg precejšnjih pridržkov in strahu, o katerih smo že govorili v zvezi z novim proračunskim predlogom, obstaja dvom, da bi kongres pristal na znižanje vojaških izdatkov v pomembnejši meri. Kar zadeva druga področja na katerih bi se teoretsko dalo prihraniti, — in tu gre za socialno skrbstvo, podporo cenam poljedelskih proizvodov, izdatke za bivše borce in podobno — so le-ti praktično izključeni zaradi političnega momenta. Zaradi tega govore vsi znaki za to, da bodo Eisenhowerju odobrili takšen proračun, kakršnega je zahteval.

Kot smo že poročali, je uprizoritev igre Fritzove «Srebrne lilije» v režiji Jožka Lukeša, ki jo je SNG v okviru svojega letošnjega repertoarja predvčerajšnjim prikazalo v dvorani na stadionu «Prvi maj», žela vsestransko priznanje. Na sliki prizor iz četrtkove predstave

OB 10-LETNICI POMORSKE AKADEMIJE V PIRANU

Prvi rodslov. pomorščakov že vodi ladje po oceanih

Pomorska akademija v Piranu proslavlja letos 1. marca desetletnico svoje ustanovitve in torej tudi deset let izredno uspešnega delovanja. Ob tej priliki smo se obrnili na ustanovitelja te akademije, dr. Franca Skerlja, in ga zaprosili, da obudi nekaj spominov na čase, ko je ustanavljal to šolo in opiše njen pomen in razvoj.

Vpr.: *Kako in zakaj je prišlo do ustanovitve te šole?*

Odg.: Ze trinajst stoletij živimo Slovenci ob Jadranski obali, mnogi naši ljudje so se tudi v preteklosti podali na morje in dosegli zavidljive uspehe. Vendar pa se je ta razvoj žal v razdobju med obema vojnama prekinil in se je lahko šele v povojnem razdobju uresničil sen, da so Slovenci prišli vsaj delno do svoje obale, da lahko ustanavljajo svoja pomorska podjetja. Za tako delovanje pa so seveda nujno potrebni strokovnjaki-pomorščaki.

Zaradi tega je kmalu po vojni takratni Pokrajinski narodnoosvobodilni odbor v Trstu odredil ustanovitev «Slovenske pomorsko-trgovske akademije», ki naj bi vzgajala slovenske pomorščake: kapitane, strojnike in ladjedelniške tehnike. Tako mi je PNOO 25. februarja 1947 izdal dekret o imenovanju za prvega ravnatelja te nove akademije.

Znašli smo se pred velikimi težavami, ker nismo imeli na tem področju skoro nobene tradicije. Težko je bilo sestaviti učni načrt, manjkalo je učno osebje. Tudi dijakov spočetka ni bilo mnogo. Iz težav nam je mnogo pomagala pomorska akademija v Bakru, gimnazije po Primorskem pa so zagotovile potrebno število dijakov, ki so imeli veliko voljo, da postanejo dobri pomorščaki.

Kmalu je bilo tudi rešeno vprašanje učnega osebja in so v prvem letu poučevali: ing. Ferlat, prof. Čuk, kap. Muc, Podbršček, Vogric, dr. Karšič in prof. Zgonik.

Vpr.: *Dovolite, da preskočimo deset let in da Vas vprašamo, kakšni so dosedanji uspehi te akademije, kje so njeni absolventi, kako se je akademija razvila?*

Odg.: V teh desetih letih so številni učenci že končali šolo in plovejo po vseh oceanih sveta in od povsod prihajajo pohvalne izjave na njih račun, saj jim akademija ni nudila samo potrebno strokovno znanje, temveč je utrdila tudi njih značaj, zavest in moralne vrline. Nekateri pa se niso zadovoljili samo z akademijo, ki spada v okvir srednješolske izobrazbe — temveč so odšli na univerze, kjer so z odličnim uspehom postali ladjedelniški inženirji.

Končno, katera posadka ne pozna «Bobija» — Ivana Tomšiča, ki se je lotil tega težkega študija, ko je imel že 24 let in komaj osnovno šolsko izobrazbo. Z izredno voljo je prebrodil vse težave, saj je še kot otrok sanjal o morju, ko je pod Snežnikom pasel krave. Sedaj je strojni oficir na «Martinu Krpanu» pri «Splošni plovbi».

Slovenski pregovor sicer pravi, da «Čič ni za barko» in Bobi res niti plavati ni znal, ter smo ga morali privezati na vajah na vrv, da nam ni utonil.

In o tem fantu pravijo danes komandanti vseh ladij: «Kjer je Bobi, se stroj ne ustavi!»

Vpr.: *Prav gotovo se Vam je pripetil, kakšen dogodek, ki Vam je ostal globoko v spominu zaradi svoje posebnosti.*

Odg.: Da, 24. marca 1947. leta, nekaj tednov po ustanovitvi akademije smo šli v Rovinj, kjer smo dobili čoln «Jadran», ki naj bi služil za potrebe pouka. Proti večeru ko smo bili že blizu Savudrije se je nenadoma začela nevihta, ki nas je odnesla na odprto morje. Nič se ni dalo narediti, celo noč smo se borili z valovi, in hudim vetrom. Bilo je ni nič kaj prijetno, vendar se je naša pustolovščina srečno končala in smo okrog 8. ure zjutraj srečno pristali v Gradežu. Tam smo komaj prepričali ribiče, da smo celo noč ostali s tako majhno ladijco na odprtem morju. Lepo so nas sprejeli in pogostili kot prave brodolomce.

Vpr.: *Eno izmed za novince malo prijetnih, vendar pa po svoje značilnih posebnosti te akademije predstavlja nedvomno svojevrstni krst novincev, saj morajo spiti dobršno porcijo slane vode in jih končno še oblečene potunkajo v morje. Kdaj se je pričel ta običaj?*

Odg.: Ta običaj je nastal spontano kasneje, ko se je preselila akademija iz Kopra v Piran in ko jo je vodil ravnatelj Kavšek, ki jo še sedaj uspešno upravlja. Tudi ta običaj priča — čeprav je sam posebi nepomemben — neznaten — da je šola prerasla začetne težave, in si ustvarila svojo tradicijo, ki je velikega pomena. Sedaj se je šola dokončno utrdila in njeno delo nam je porok zato, da bomo imeli Slovenci zadostno število sposobnih pomorščakov, ki bodo vodili vedno večje število domačih ladij proti pristaniščem vsega sveta. Z velikim zadovoljstvom lahko zaradi tega rečemo, da vsa slovenska javnost upravičeno gleda s ponosom na to šolo in na njene učence.

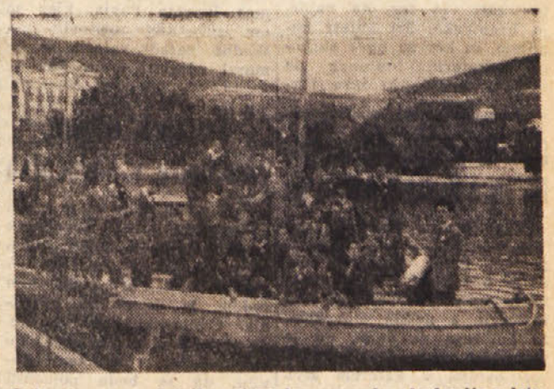

Gojenci prvega letnika piranske pomorske akademije v letu 1947 na nekem izletu

V SREDO BO ZLATA OBALA KOT GANA POSTALA SVOBODNA

Tako imenovani «maturanti iz zapora» so postali vodje nove svobodne dežele

Izredno bogate kolonije Velika Britanija nikakor ni hotela pustiti iz rok, kljub temu pa so vse njene spletke propadle

V današnji dobi, ko kolonializem še vedno terja krvavo desetino od onih, ki se borijo za svobodo svojih ljudstev, prihaja vest o skorajšnji proglasitvi neodvisnosti neke afriške dežele kot dogodek, ki ga je treba z vsem zadovoljstvom pozdraviti. V sredo 6. marca bodo v afriškem mestu Akri svečane proslave ob proglasitvi neodvisnosti Zlate obale. Nova država bo dobila ime Gana po imenu nekdanjega afriškega kraljestva, ki naj bi bilo cvetelo v severnem delu današnje Zlate obale in to v obdobju med petim in trinajstim stoletjem. S tem dnem se bo zaključila skoraj stoletna britanska oblast nad to deželo.

Široki val nacionalnega gibanja, ki se je v povojnem razdobju začel širiti iz enega konca na drugi konec afriške celine, je zajel tudi malo toda zelo bogato britansko kolonijo — Zlato obalo. Stevilni upori, stavke in podobne akcije so nakazovale, da bo moralo v statutu te dežele priti do nujnih sprememb. Da se je gibanje za nacionalno osvoboditev Zlate obale tako naglo razširilo in dobilo bolj organizirane oblike kot v drugih kolonijah, je treba pripisati predvsem družbenim in gospodarskim spremembam, do katerih je tu prišlo v zadnjih desetletjih. Britanski kapital je v to najbolj bogato deželo Zapadne Afrike vlagal velika sredstva, da bi iz nje izvlekel čim večje koristi. Vzporedno z gospodarskim razvojem dežele pa so se ustvarile tudi nove plasti ljudstva in sicer dnevničarji in delavci, trgovci, uradniki, razumniki in razni poslovni ljudje, ki so ustvarili nov družben krog, ki se je ločil od tradicionalne dotedanje hierarhične družbe.

V dobi med obema vojnama je gibanje za nacionalno osvoboditev dežele vodilo Društvo rodoljubov Zlate obale, ki je pozneje spremenilo svoje ime v Združeno konvencijo. V prvih povojnih letih je bil izvoljen za tajnika konvencije dr. Nkrumah Kvama, ki se je bil pravkar vrnil s šolanja iz ZDA. Ko je dr. Kvama opazil, da šibka organizacija konvencije ne more dati duška osvobodilnim težnjam, je skupno z nekaterimi svojimi sodelavci iz stranke izstopil in osnoval Ljudsko stranko sporazuma, ki se je naglo razvila in kmalu postala vodilna politična sila v deželi.

Pod geslom «samouprava takoj» je Ljudska stranka sporazuma kmalu dosegla velikanske uspehe. Njeni voditelji, ki so nosili značilne kape «zaporniških maturantov», ki so se smatrale za častni znak vseh onih, ki so preživeli daljšo dobo v britanskih zaporih, in zahtevali dejansko in učinkovito akcijo, so podvzeli široko agitacijo med ljudstvom. Uspeh ni izostal. Pod pritiskom širokih ljudskih demonstracij in najrazličnejših drugih akcij so bili Britanci prisiljeni spremeniti strukturo svoje uprave v tej koloniji. Z novo ustavo od leta 1950 je Zlata obala dobila koncesije, kakršnih dotlej ni imela nobena druga kolonija.

Na volitvah, ki so jih leta 1951 izvedli na temelju te ustave, je stranka dr. Kvame slavila svojo veliko zmago. Sam voditelj stranke, ki je bil v času volitev v zaporu, je bil po končanih volitvah in po zmagi njegove stranke izpuščen na svobodo in je tako rekoč iz zapora stopil na mesto predsednika vlade.

Toda popuščanje, ki so ga pokazali Britanci z novo ustavo, radoljubov Zlate obale še ni zadovoljilo. Temu so bili predvsem vzrok visoki davki in neizpolnjene obljube glede večje samouprave, ki so jo Britanci skušali vedno bolj krčiti. V takem vzdušju so se vršile tudi volitve pred tremi leti in sicer leta 1954. Od 104 poslanskih mest pa je Ljudska stranka sporazuma vendarle dobila 70 mest. Po volitvah je bila vlada sestavljena izključno iz domačinov — rodoljubov —, vendar o neki neodvisnosti še ni bilo govora, ker je na čelu kolonije še nadalje ostal britanski guverner.

Sredi preteklega leta pa je prišlo do dveh važnih dogodkov, ki sta bila odločilna za bodočnost te dežele. Na temelju nekega prejšnjega sklepa generalne skupščine ZN so v britanskem Togu izvedli plebiscit o tem, ali želi prebivalstvo ostati pod skrbništvom, ali pa se hoče priključiti k Zlati obali. Rezultati plebiscita so pokazali, da se hoče ljudstvo priključiti k Zlati obali. Drugi tak dogodek pa so bile volitve v sami Zlati obali, kjer je ljudstvo voljo po popolni neodvisnosti. S priporočilom skrbniškega sveta od decembra lani glede spojitve teh dveh ozemelj v novo državo Gano so bila končno odprta vrata za dokončno osvoboditev tega afriškega ozemlja izpod britanske oblasti.

Sodeč po dogodkih, ki so se v Zlati obali razvijali neposredno pred tem zgodovinskim dogodkom, bi se moglo reči, da na poti do neodvisnosti te dežele ni bilo kdo ve kakih velikih ovir. Toda kdor je vso zadevo nekoliko podrobneje proučil, je prav gotovo mogel opaziti tudi nekatere podrobnosti iz političnega življenja dežele in predvsem stališče Velike Britanije do posameznih političnih skupin, kar vsekakor dokazuje, da ni šlo pri vsem tem za tako enostaven in gladek proces.

Bogata ležišča zlata (letna proizvodnja 22.000 kg), po katerih je dežela tudi dobila svoje ime, nadalje največja proizvodnja kakaa na svetu, veliki rudniki industrijskih diamantov, rudniki premoga, boksita, in drugih dragih rud vse to so značilnosti za velikansko bogastvo Zlate obale. To pa hkrati pomeni, da se Velika Britanija temu bogastvu nikakor ni hotela odreči.

V politično igro v zvezi s bodočim statutom Zlate obale se je pred nekaj leti vmešal stari plemenski antagonizem. Pri vsem tem pa se ni jemalo v poštev to, da je najnovejši razvoj dežele izključil vsako možnost tovrstne špekulacije. V septembru 1954 je bila namreč osnovana opozicionalna stranka: Nacionalno gibanje za osvoboditev. Ta stranka je dobila takoj oporo pri plemenu Ašanti Kvamovim nasprotnikom je bilo namreč sugerirano, naj zahtevajo federacijo, ki bi razdrobila centralno oblast na štiri področja.

In tako je poglavar plemena Ašanti Prempeh II., ki ima sicer naslov britanskega sira, poslal v London prošnjo, naj bi od tod poslali komisijo, ki naj bi proučila njihov načrt za vzpostavitev federacije. Da so tudi ostali borci za federacijo zahtevali ali prosili zaščito zamega Londona, tudi ni bilo naključje. V tem času se je namreč za federacijo opredelil tudi nekdanji Kvamov sodelovec Apiah, ki se je bil oženil s hčerjo bivšega britanskega ministra Crippsa. Nekaj pozneje je opozicija poslala v London tudi svojega predstavnika prof. Busija. Opozicija je enotno zahtevala federacijo, v katero naj bi se vključile Zlata obala, pokrajina Ašanti severno ozemlje in Togo.

Vodilna Ljudska stranka sporazuma je opozarjala ljudstvo, da bi ustanovitev federacije otežkočala proces osamosvojitve dežele. V takem vzdušju je britanska vlada poslala v deželo bivšega guvernerja Bengale sira Bourna. Svoje štirimesečno bivanje v tej deželi je Bourn zaključil s poročilom, ki sicer ni odkrito podpiralo zahtev opozicije, ki pa je dejansko vendarle zahtevalo, da se dežela razdeli in se s tem zruši njena enotnost.

Kvamov obisk v Londonu in čedalje pogostejše zahteve ljudstva po samostojnosti pa so imele za posledico, da se je britanska uprava vendarle začela prilagati težnjam večine. Manever opozicije torej ni uspel, volitve pa so dokazale, da so bili upi opozicije neutemeljeni.

Neodvisna država Gana stopo v svetovno skupnost dežel kot član britanske skupnosti narodov. Po nekaterih znakih sodeč, bi morala nova vlada ublažiti gospodarsko in finančno odvisnost dežele od Velike Britanije in razviti svoje stike tudi z drugimi deželami. V vsakem primeru stoje pred prvo vlado neodvisne dežele Gane velike naloge. Gospodarsko bogastvo dežele da upati, da se bodo načrti, o katerih se govori, v bodoče zares uresničili. Kar se pa tiče njene zunanje politike, se izjave predsednika dr. Kvame lahko le pozdravijo. Dr. Kvama je namreč rekel, da bo neodvisna Zlata obala vodila do Vzhoda kot do Zapada tako politiko kakršno vodi Nehrujeva Indija.

Guarini o italijanski kinematografiji

V Jugoslaviji se je dogovoril za koprodukcijo filma «Namu», kjer bo nastopila Isa Miranda

Alfredo Guarini se je vrnil iz Jugoslavije, kjer se je dokončno dogovoril za koprodukcijo filma «Namu», v katerem bo nastopila v glavni vlogi Isa Miranda. Ta igralka je imela v Beogradu zelo velik uspeh pri predvajanju filma «Krivci», v katerem na stopa skupno s Carlom Ninchijem, Vittoriom De Sico in Etchiko Choureaujem.

Film «Namu» bodo snemali v barvah, z zunanjimi prizori v Dalmaciji, Bosni in Makedoniji. Film bo pripovedoval zgodbo neke zrelejše ženske, ki spozna prvič materinstvo v poznih letih. Okolje je mahen cirkus, ki potuje od vasi do vasi na Balkanu.

Ko so Guarinija vprašali kakšno je sedanje stanje italijanske kinematografije, je ta poslednji, ki je hkrati tudi predsednik Komiteja za sredanjo kinematografsko industrijo, izjavil, da je po njegovem mnenju «kriza italijanske kinematografije na tem, da se povsem razčistil». «Stečaji nekaterih italijanskih kinematografskih družb, ki so si sledili v tem poslednjem času — je dejal — so dokazali, kar sem jaz vedno zatrjeval, namreč, da je italijanska kinematografija predvsem industrija na obrtniški podlagi. Filmi «Rim odprto mesto», «Tatovi kolesa» in «Obzidje Malapage», «Cesta», to je vsi filmi, ki so prinesli ugled naši kinematografiji, so bili delo srednjega producenta, ki je imel toliko poguma, da jih je uresničil» «Pri dveh od zgoraj omenjenih filmov, in sicer pri «Obzidju Malapage», ki sem ga sam uresničil, in pri «Tatovih kolesa», sem bil tudi osebno zainteresiran. Za prvi film, ki je pridobil Italiji Oscarjevo nagrado, nisem naletel na nobeno razumevanje velikih kinematografskih družb in sem moral nositi sam celotno težo proizvodnje. Pri «Tatovih kolesa» — ki ostaja eden izmed umotvorov naše kinematografije, sem se moral boriti z vsemi močmi, da sem dosegel finančno sodelovanje družbe ENIC, in to, da je ta družba prevzela tudi posojanje tega filma. Vse to omenjam, ne da bi si hotel lastiti neke posebne zasluge, ampak ker sem prepričan, da je kriza v pretežni meri posledica nerazumevanja med velikimi organizmi za proizvodnjo in izposojanje filmov, in neodvisnimi producenti. Velike družbe za proizvodnjo in izposojanje filmov imajo za cilj proizvodnjo ali pospeševanje proizvodnje nekega določenega števila filmov, ne da bi se preveč brigale za kakovost in proizvodne stroške le-teh». Kljub temu pa Guarini ne izključuje, da more Italija ustvariti velike komercialne filme v koprodukciji z ZDA, Francijo, Anglijo, ali z drugimi deželami. Toda italijanska kinematografija — tako on zatrjuje — se mora braniti s sredanjo proizvodnjo, ki je po drugi plati tudi ogrodje ameriške kinematografije in drugih velikih dežel, ki proizvajajo filme.

Kot vsako leto priredi SNG pustno zabavo za najmlajše. Ta bo jutri popoldne v dvorani na stadionu «Prvi maj». Za otroki pa se bodo, zvečer pozabavali tudi njihovi starši

V BENETKAH SE PROCES MONTESI NADALJUJE...

Caglio je prestala «križni ogenj» Piccioni in Montagna zanikata vse

Priča pater dall'Oglio se je bal, da bi z razkritjem zadeve ne prišli v zagato politični in cerkveni dostojanstveniki

Anna Maria Moneta Caglio je bila tudi včeraj glavna osebnost v sodni dvorani v Benetkah, kjer se nadaljuje znani proces Montesi. Ker je v svojih štirih urah in pol pričanja na razpravi prejšnjega dne malone komaj končala svoje pričanje in se je izpraševanje od strani obrambe in državnega tožilca šele začelo, je morala včeraj ponovno na razpravo, da bi ji zainteresirane stranke mogle postaviti vprašanja v zvezi z njenimi izpovedmi in da bi — kot je bilo v načrtu — napravili med njo in Montagno ter Piccionijem soočenje. Vprav to soočenje med A. M. Caglio, ki je med najvažnejšimi obtežilnimi pričami, in med njenim bivšim ljubimcem, ki sedi danes poleg najvažnejšega obtoženca Piccionija na zatožni klopi, je privabilo tudi danes število občinstvo, ki ga pa vendarle ni bilo toliko kot prejšnji dan, pa čeprav so beneški radovedneži priredili prejšnji dan «junakinji dneva» ob izhodu s sodišča prave pravcate ovacije.

Opisati na kratko včerajšnji potek razprave prav gotovo ni lahko, ker se je obramba lotila priče tako, da je bilo jasno, da jo hoče spraviti v protislovje. Seveda je to i dopustno i razumljivo, vendar pa je Caglio tudi to preizkušnjo prestala in reči smemo, da je «križni ogenj» — razen enkrat — ni spravil nikoli v zadrego, ker se je dekle verjetno dobro pripravilo ali pa ima zares izredno dober spomin, kajti na vsa vprašanja je odgovarjala kar tekoče in brez obotavljanja in skoroda ni poznala izraza «ne se spominjam», «ne vem» in podobno, torej izrazov, ki jih na tej razpravi tako pogosto srečujemo.

Iz današnjega zasliševanja priče bi lahko razbrali le nekaj važnejših počrobnosti, ker vseh zares ne moremo, saj so se odvetniki lotevali na videz neznatnih podrobnosti. Vsekakor je bila zanimiva vnema odvetnika Augentija, ki se je hotel prepričati, ali je Caglio svojo znano «oporoko», ki je prišla v roke policiji in bi skoraj povzročila padec vlade, napisala 30. oktobra, kot to sama zatrjuje, ali pa morda šele v času procesa proti novinarju Mutu, torej v času, ko je bilo ozračje nenavadno razburkano. Odvetnik ji je celo podtaknil domnevo, da bi «oporoke» ne napisala sama, ampak da bi jo bil napisal nekdo drug, morda celo sam Muto, ki bi ji jo narekoval. Ker sta znani dejansko dve oporoki, ji odvetnik postavi celo vprašanje, ali je obe oporoki napisala z istim peresom. Vprašanje torej, ki se na videz zdi nevažno ali celo smešno, kar pa gotovo ni, kajti v malenkostih se priča lahko zareče. A. M. Caglio na vse to odločno odgovori, da je nemogoče, da bi ji bil «oporoko» napisal ali narekoval kdo drug, ker jo je bila napisala, ko je bila popolnoma sama doma.

Druga prav tako zanimiva in na videz neznatna začeva je zadeva o zasliševanju pri dr. Siguranju. Dr. Augenti hoče od priče vedeti, zakaj naj bi pri tem zasliševanju «ne bila mogla» govoriti o mamilih. Priči se tu nekoliko spodrsne, kar pa takoj sama opazi in se v naslednjih odgovorih kmalu zmaže. Na točno vprašanje odv. Augentija je Caglio rekla: «Skušalo se je, da bi ne govorila... pač o vsem, kar bi bilo v zvezi z mamili. Skušalo se je, da bi mi ne dovolili govoriti...» Jasno je, da se je očvetnik na ta prvi in edini nevaren odgovor, ki ga je dala Caglio, pognal, vendar je dekle, kot smo že rekli, nevarnost opazilo in je v naslednjih odgovorih izrecno rekla, da je pri tem pač niso nikakor prisiljevali, «ker se osebe, ki hoče nekaj povedati, ne more preprečiti, da bi ne govorila, kar hoče». Pač pa da je s svojo prejšnjo izjavo hotela reči, da so pri zasliševanju hoteli zadevo Montesi-Piccioni ločiti od zadeve z mamili.

Kako prefinjeno se je obramba lotila priče, dokazuje tudi to, da jo je odv. Augenti vprašal celo, iz katerega časopisa je zvedela o najdbi trupla Wilme Montesi. Caglio je na to odgovorila, da po navadi bere dnevnik «Momento» in večernik «Momento sera».

Kot smo že rekli, se vse podrobnosti ne morejo navesti, ker jih je bilo mnogo in so se tikale najrazličnejših problemov, ki so v zvezi z njeno prejšnjo izpovedjo. Zato bomo prešli na drugi del razprave, in sicer na kratki zaslišanji Piccionija in Montagne ter patra d'ell'Oglia.

Ceprav je bilo predvideno soočenje med pričo in glavnima obtožencema, do tega ni prišlo, pač pa je predsednik sodišča po odslovitvi A. M. Caglio vprašal Piccionija, kaj meni o njeni izpovedi. Piccioni je rekel, da je vse, kar je Caglio rekla, gola laž, razen tega, da je bil z njo na avdiciji pri RAI, kjer ji ni uspelo prestati izpita, o čemer pa na razpravi ni bilo govora. Za Piccionijem je prišel na vrsto Montagna, ki se je že enkrat prej oglasil k besedi, ko je bilo pri zasliševanju A. M. Caglio govora o frizerju in posredovalcu Pescatoriju, za katerega pa Montagna trdi, da ga ni nikoli videl niti slišal za njegovo ime, kar je malo prej rekel tudi Piccioni. Montagna je prav tako kot Piccioni na kratko opravil. Pri njem je treba zabeležiti le to, da je ponovno ostro zanikal, da bi bil 29. aprila telefoniral Piccioniju in da je bil tega dne na lovu v Capocotti v družbi s prefektom Mastrobuonom. Kaj pa je delal tistega dne zvečer, se ne spominja.

Za Montagno je prišel na vrsto pater Alessandro dall'Oglio, ki je povedal, da se je s Cagliovo spoznal jeseni 1953, ko se je po telefonu z njo zmenil za sestanek naslednjega dne ob 11. uri do-

(Nadaljevanje na 4. strani)

Goriško-beneški dnevnik

Ob skorajšnjem prazniku žena

Slovenske žene z Goriškega pripravljajo lep spored

Kakor smo izvedeli, se tudi napredne slovenske žene na Goriškem pripravljajo na proslavo mednarodnega praznika žena 8. marca. Imele bodo posebno prireditev, ki bo najbrž 10. marca ob 14.30 v Ljudski čitalnici v Gorici. Na sporedu bodo priložnostni govor, deklamacije in nastop pevskega zbora Dol - Poljane, ki se za ta praznik pod vodstvom pevovodkinje tov. Pavline Komel vneto pripravlja.

Ker je bil doslej vsako leto praznik žena tudi pri nas kot drugod ugodna prilika, da se žene in dekleta sestanejo in se prijetno med seboj pomenijo o svojih vprašanjih, lahko upamo, da bo tudi letošnja udeležba na proslavi velika in da bo vsem program kar najbolj ugajal.

—«»—

Prihodnjo nedeljo gostuje SNG z «Vročo krvjo»

Izvedeli smo, da nas bo tržaško gledališče v kratkem zopet obiskalo. Prihodnjo nedeljo 10. marca bo v Gorici prikazalo komedijo Johna Patricka «Vroča kri».

S premiero in nadaljnjimi predstavami te Patrickove komedije, ki obravnava kratko obdobje iz vojaškega življenja v zadnji vojni, je SNG iz Trsta želo ogromno uspeha. Komedija prikazuje različne ljudi, katere je vojna združila, je po svojem bistvu ne samo zabavna ampak tudi globoko humana in nas bo prav zaradi tega nedvomno navdušila.

—«»—

Branjevke na trgu zamenjale stojnice

Včeraj je bilo na goriškem zelenjadnem trgu precej živahno; branjevke so namreč kot je običaj vsako leto, zamenjale stojnice. Pri tem je bilo precej godrnjanja, ker morajo goriške gospodinje preiskati ves trg, da najdejo branjevko, pri kateri kupujejo, in ker so nove stojnice nekaterih branjevk na takšnih mestih, ki niso ravno najbližja vhodu ali pa središču zelenjadnega trga.

Letos je na trgu zaradi blage zime dovolj zelenjave, prav tako tudi sadja, posebno jabolk in pomaranč. Slednje, že dobre kvalitete, lahko kupiš po 90 lir, medtem ko so v trgovinah tudi po 50 ali več lir draže.

—«»—

Izlet v Planico z avtobusom in vlakom

Kot smo že poročali, bo SPD iz Gorice organiziralo ob priliki mednarodnih smučarskih skokov na 120-metrski skakalnici v Planici izlet.

Udeleženci izleta imajo dve možnosti. Vsi tisti namreč, ki imajo na propustnici označen obmejni prehod Fusine Laghi-Rateče bodo lahko odšli z avtobusom, ki bo odpeljal 10. marca ob 4. uri zjutraj iz Gorice. Ti naj se takoj prijavijo v trgovini Čermelj na Kornu.

Ostali pa se lahko poslužijo vlaka, ki odpelje opolnoči iz Nove Gorice. Ob tej priliki bo cena vožnji znižana.

—«»—

Motociklist iz Podgore se je ponesrečil

Včeraj ob 9. uri se je pripetila v Stražicah prometna nesreča, v kateri se je precej poškodoval 32-letni Jordan Kogoj iz Ul. Monte Calvario 22 v Podgori. Kogoj se je peljal na motociklu po Stražicah. Pred njim se je peljal neznanec na motociklu, ki mu je nenadoma prečkal pot in na ovinku zavil v drugo smer. Kogoj je v zadnjem trenutku zapeljal na pločnik, da se je izognil trčenju z nepreviden motociklistom, ki ni z nobenim znamenjem opozoril, da namerava spremeniti smer vožnje. Ker je bila ob cesti bodeča žica, se je motociklist na njej precej opraskal po glavi. Z rešilnim avtomobilom so ga odpeljali v bolnišnico Brigata Pavia, kjer so mu zdravniki ugotovili poškodbe, zaradi katerih se bo moral zdraviti osem dni.

—«»—

Sestanek odbora posojilnice v Sovodnjah

Prejšnjo nedeljo se je sestal odbor posojilnice v Sovodnjah in sklenil, da bo redni občni zbor članov v nedeljo 17. marca ob 11. uri z dnevnim redom, ki ga določa pravilnik. Odborniki predvidevajo, da se bodo člani občnega zbora udeležili v velikem številu, da se bodo pomenili o delovanju važne ustanove, ki je že marsikaj koristnega storila za vaščane, ki so bili potrebni materialne pomoči.

—«»—

DEŽURNA LEKARNA

Danes posluje ves dan in ponoči lekarna Cristofoletti na Travniku - tel. 29-72.

Ni se obrnila na pravo sodišče

Kljub zaposlitvi ni zavrnila pomoči

Goriška pretura je obsodila Di Taranto, ker je izigrala pravila zavoda INPS

Včeraj je goriška sodnija hotela reševati priziv, ki ga je nanjo vložila upravnica goriške restavracije «Al Corso» na Korzu Italia v Gorici gospa Clementina Di Taranto, toda po pretresu akta so bili sodniki mnenja, da mora priziv reševati višje sodišče in so Di Tarantovo obsodili le na plačilo sodnih stroškov.

Di Taranto je bila do leta 1954 nastavljena v Gorici kot suplentka na neki srednji šoli. Ko je aprila meseca izgubila službo, se je vpisala v spisek brezposelnih in je vse do septembra prejemala doklado za brezposelne. Skupno je ženska prejela od INPS 19.024 lir. Toda Urad za delo v Vidmu je bil obveščen od svoje goriške podružnice, da je Di Tarantova sprejela mesto upraviteljice znane goriške restavracije «Al Corso» že junija meseca in jo potemtakem bila po nepravilnem deležna brezposelnostne pomoči.

INPS je Di Tarantovo poklical na zagovor, in ženska je priznala ter obljubila, da bo v mesečnih obrokih vrnila zavodu ves denar, ki ga je po nepotrebnem prejemala.

Toda zavod po prvih prejetih obrokih, ki so skupno znašali štiri tisoč lir, ni prejel ničesar več. Čakal je leto dni in ko denarja le ni bilo od nikoder, je ravnateljstvo zavoda Di Tarantovo prijavilo sodnim oblastem. Na procesu, ki je bil 1955. leta na goriški preturi, je bila upravnica restavracije «Al Corso» obsojena na 31.000 lir kazni. Proti tej obsodbi se je D. Tarantova uprla in vložila priziv, toda vse kaže, da tudi v bodoče ne bo imela več sreče kot doslej ter bo morala povrniti 15.024 lir in plačati odmerjeno globo.

—«»—

Obzidje ob vojašnici skoraj dograjeno

Novo obzidje goriške vojašnice «Sabotin» bo kmalu dograjeno; zidarji so z delom že skoraj pri kraju, potrebno bo še nekaj dela pleskarjev in Korzo Verdi bo na gornjem delu imel lepše obličje.

Z novim obzidjem bo v tem predelu ulica razširjena, obenem bo promet na pločniku mnogo bolj razbremenjen. Zaželeno bi bilo, da bi končno odstranili tudi staro vojašnico, ki prav gotovo ne krasi središča mesta.

—«»—

Postrvi v Soči se bodo pomnožile

Pokrajinska uprava je prejšnjo soboto v Gorici in v Gradiški spustila v Sočo okoli 90.000 majhnih postrvi, da bi pomnožili ribji zarod v naši pokrajini, ki se je precej razredčil. Dogodku je poleg športnih ribičev prisostvovalo tudi nekaj agentov inšpektorata za gozdove. Ribice so prinesli iz valilnice pri Rivignanu.

—«»—

Koncert pianista Gabrijela Devetaka

Včeraj popoldne je bil v «Circolo di lettura» koncert pianista Gabrijela Devetaka in tenorista Prima Rosimira ob spremljavi prof. Melanove. Številno občinstvo je z užitkom poslubalo dela Chopina, Puccinija, Curtisa in Griega.

—«»—

Sovodenjski naborniki včeraj v Gradiški

Včeraj je večje število mladeničev letnika 1937 odšlo v spremstvu župana in občinskega tajnika v Gradiško na nabor. Mladeniči so bili po stari navadi ob tej priliki dobre volje, saj so stopili na prag zrelosti.

—o—

Novi urnik obmejnih blokov

S 1. marcem se je spremenil urnik, ki ureja delovanje nekaterih obmejnih blokov. Ob nedeljah bodo odprti do 22. ure obmejni bloki Solkan, St. Peter in Miren, med tednom pa bodo odprti samo do 21 ure.

Z istim dnem so odprli tudi blok v Palkišču, ki je pozimi zaprt.

—«»—

Požar v dimniku brez škode

Zaradi preobilice saj je včeraj ob 16.50 nastal požar v dimniku poslopja Ivana Simsiča v Ul. Toreani. Nesreča se je pripetila stanovalcu Roldu Paperiniju. Gasilci so takoj posredovali in preprečili škodo.

—«»—

Zaradi pretepa v bolnišnico

V čedadsko bolnišnico so pripeljali 34-letnega Andreja Petriciga iz Sovodenj v Benečiji, ker so mu ugotovili poškodbe okoli levega očesa, zaradi katerih se bo kot se zdi moral zdraviti kakšnih pet dni. Petricig je bil pred dnevi v gostilni z nekim svojim sovaščanom. Ker sta oba pregloboko pogledala v kozarec, sta se med nekim razgovorom tako razgrela, da sta se dejansko spoprijela.

—«»—

Z Juventino v Spilimberg

Nogometna enajstorica Juventina iz Standreža igra v nedeljo proti ekipi iz Spilimberga. Ob tej priliki organizira društvo izlet z avtobusom. Odhod ob 12.40 izpred Ribijeve postaje v Ul. 9. avgusta ter ob 13. uri s trga v Standrežu. Potnina 350 lir, vpisovanje v gostilni pri Turiju.

—«»—

— KINO —

CORSO. 16.30: «Bulli e pupe», M. Brando, J. Simmons, F. Sinatra, v cinemascopu in technicolorju.

VERDI. 17.00: «Upornik v mestu», John Payne.

VITTORIA. 17.15: «Veliki ljubimec», Fernandel, Carmen Sevilla, v technicolorju.

CENTRALE. 17.00: «Maruzzella», M. Alassio, v technicolorju.

MODERNO. 17.00: «La fornarina».

DANES ZVEČER V PROSVETNI DVORANI V GORICI, KORZO VERDI 1

tradicionalni in priljubljeni

PLANINSKI PLES

Vsi, ki bi bili radi v veseli družbi, pri dobri pijači in vsi, ki se želijo posloviti od pusta s poskočnimi skoki, pridite!

Toplo vas vabi SPD iz Gorice!

Vstop samo z vabili, ki jih lahko dobite v kavarni Bratus ali v trgovini Čermelj na Kornu.

Caglio je prestala «križni ogenj» Piccioni in Montagna zanikala vse

(Nadaljevanje s 3. strani)

poldne. Pater dall'Oglio nadalje pove, da mu je dekle na sestanku povedala, da ima razmerje z nekim človekom, za katerega pa sumi, da je pokvarjen, kot je pokvarjeno vse okolje, v katerem živi. Dekle mu je tudi grozila, da bo vse te svinjarije spravila po tisku v javnost. Pater nato pove, da ji je svetoval, naj bi bila mirna, ker bi s tem itak ne mogla storiti ničesar. Vzrok tega svojega strahu je pater dell'Oglio razložil s skrbjo, da bi z razkritjem zadeve ne prišli v zagato politični in cerkveni dostojanstveniki. Ko ga je predsednik sodišča vprašal za imena teh ljudi, je pater nekoliko okleval, na koncu pa vendarle imenoval tajnika Katoliške akcije prof. Geddo, grofa Faino ter ministra Piccionija in Spattara, Fanfanija in druge.

Kot vidimo, se na tem procesu še vedno, ali bolje, vedno bolj širi seznam imen iz tako imenovanih «višjih krogov». Kaj čudnega torej, da so procesu Montesi načeli ime: največji in najbolj škandalističen proces stoletja.

Športni dnevnik

KOLESARSTVO

Ercole Baldini prejel pokal «Edmond Gentil»

PARIZ, 1. — S 33 glasovi od 36 je bil danes Italijanu Ercolu Baldiniju, svetovnemu prvaku v 1-urni vožnji, svetovnemu prvaku v zasledovalni vožnji in olimpijskemu prvaku v cestni dirki, podeljen XI. mednarodni pokal «Edmond Gentil», namenjen najuspešnejšemu kolesarju sezone.

Podelitev pokala je bila izvedena po drugem glasovanju. V prvem je dobil Baldini 23 glasov. V drugem in dokončnem glasovanju so ostali kandidati prejeli naslednje število glasov: Francoz Rousseau, svetovni in olimpijski prvak v hitrostni vožnji 7, Gaul 2 (čeprav je predsednik luksemburške kolesarske zveze pred glasovanjem najavil njegov odstop od kandidature), De Bruyne, Van Steenbergen in Walkowiak 1.

Takoj po izglasovanju je predsednik razsodišča Chantala opisal Baldinijeve zasluge nato pa je spregovoril o Francozu Anquetilu, ki je prvi zrušil Coppijev rekord v enourni vožnji a je bil nato izločen iz vrst kandidatov, ker je Baldini medtem že izboljšal njegov rekord. V znak priznanja so Anquetilu podelili posebno kolajno.

22. kolo italijanskega nogometnega prvenstva

Kolo dveh derbyjev v Rimu in v Trstu

Triestina izolirana v Grljanu - Največja Pasinatijeva skrb - napad - Udinese v odlični formi in z visoko moralo

V jutrisnjem 22. kolu italijanskega nogometnega prvenstva se bodo v A-ligi srečale naslednje enajstorice: Atalanta - Spal, Bologna - Napoli, Fiorentina - Sampdoria, Genoa - Palermo, Juventus - Inter, Lanerossi - Torino, Milan Padova, Roma - Lazio, Triestina - Udinese.

Za osrednjo tekmo tega kola velja seveda rimski derby med Romo in Laziom na olimpijskem stadionu. Obe rimski enajstorici sta prav sedaj v odlični formi, kar velja še posebno za Lazio, ki je kar najresneje postavil svojo kandidaturo na drugo mesto, če seveda na tihem ne goji tudi višjih ambicij. Glede na to, da bo Inter igral jutri na tujem igrišču in da je Fiorentina v dokaj slabi formi, ima Lazio najlepše izglede, da se končno le prebije na drugo mesto.

Milan je s svojimi sestimi točkami naskoka vsaj za sedaj še nedosegljiv in po vsej verjetnosti mu tudi Padova ne bo mogla tokrat do živega. Tudi v vseh ostalih tekmah so domača moštva favoriti, lahko pa presenetijo vsaj z neodločenim rezultati Napoli, Spal, Inter in Torino.

Prav posebno poglavje pa predstavlja srečanje med pokrajinskima rivaloma Triestino in Udinese. V prvi tekmi v Vidmu je nepričakovano zmagala Triestina, toda to je bilo že pred meseci in medtem se je marsikaj spremenilo. Udinese, ki se je dolgo motovilila prav pri dnu klasifikacijske lestvice, je končno prehitela Triestino, ki je medtem ubrala prav nasprotno pot.

Po rezultatih zadnjih tekem, je Udinese vsekakor favorit tudi v jutrišnjem srečanju. Toča golov, ki jih je dosegla proti Genovi dokazuje, da so njeni napadalci končno le našli pot do mreže in da so prav sedaj zelo dobro vigrani in v odlični formi, kar dokazuje tudi njihov zadnji trening, na katerem so enajstorici rezerv nasuli kar 11 golov v mrežo. Zdi se, da je trenutno njihov najnevarnejši mož v napadu Šved Lindskog, ki je na treningu dosegel sam 5 golov, poleg njega pa še Secchi in Frignani. Na vsak način se bodo igralci Udinese zelo potrudili, da sperejo madež iz prvega kola in rešijo prestiž furlanske dežele, kar jim olajšuje tudi kritični položaj, v katerem se je nepričakovano znašla Triestina.

Tržaška enajstorica prezivlja krizo, ki ni toliko moralna kot predvsem materialna. Dejstvo je namreč, da ima Triestina nekaj svojih najboljših igralcev poškodovanih oz. drugače onemogočenih za igro. Olivieri, ki je nedvomno najkvalitetnejši napadalec, se še ni pozdravil, Renosto je prav tako neuporaben zaradi poškodbe in tudi Belloni čuti posledice udarca v stegno, čeprav bo po sili razmer kljub temu nastopil. Vse kaže, da tudi Petagna ta teden še ne bo nastopil, ker ni o njem se nobenih vesti iz Taranta, kamor je odšel na pogreb očeta.

Toda to še ni vse. Večina igralcev, ki so proti Milanu sestavljali napadalno vrstó, je zaigrala slabo. To velja predvsem za Brighentija in Natterija, pa tudi Szoke, Petris in Costelli niso bili dosti boljši. Razumljivo je, da dela zaradi tega Pasinatiju napad največ preglavic, ker praktično nima boljših igralcev. Pomaga si sicer lahko s Cazzanigo in Mazzerom, toda tudi ta dva sta le mašilo za silo. Proti koncu tekme z Milanom je vskočil v napadalno vrsto Ferrario, kar je poživilo njeno aktivnost. Morda je Pasinati razmišljal tudi o tem, čeprav je jasno, da to ne more biti neka dokončna rešitev temveč le začasni izhod iz zadrege, tembolj, ker je lažje najti zanj namestnika na mestu srednjega krilca kot pa dobro moč v napadu.

Tržaško moštvo je od včeraj popoldne izolirano v Grljanu in bo tam ostalo do samega začetka nedeljske tekme. O dokončni sestavi enajstorice se bo Pasinati odločil v zadnjem trenutku, vendar se ze sedaj lahko pričakuje, da bo v glavnem potrdil obrambno in krilsko vrsto, medtem ko bo v napadu prišlo do sprememb z mozno vključitvijo Cazzanige in Mazzera namesto Brighentija in Natterija, medtem ko bi Szoke in Petris ostala na svojih mestih.

Naša prognoza

Atalanta-Spal	1 2 X
Bologna-Napoli	1 X
Fiorentina-Sampdoria	1
Genoa-Palermo	1
Juventus-Inter	1 X
L. R. Vicenza-Torino	X
Milan-Padova	1
Roma-Lazio	1 X 2
Triestina-Udinese	1 X
Pro Patria-Alessandria	2
Simmenthal-Verona	2
Livorno-Salernitana	X
Pavia-Prato	X 2
Cagliari-Marzotto	1 X
Sanremese-Reggina	1

Po včerajšnji zmagi v Nuoro

Rick Van Looy zmagal tudi na dirki prvakov v Sassari

Nevaren padec Coppija v petem krogu

SASSARI, 1. — Belgijec Rick Van Looy, ki je včeraj zmagal na krožni dirki prvakov v Nuoro pred De Bruynom, Coppijem in drugimi, je zmagal danes tudi v krožni dirki prvakov na dirkališču v Sassari pred svojim klubskim kolegom Švicarjem Hugom Kobletom, Italijanom Baffijem in drugimi. 55 km dolgo pot (100 krogov dirkališča) je prevozil v času 1.18'52" s povprečno hitrostjo 41.083 km na uro.

Že takoj v začetku dirke je bilo jasno, da se namerava Looy boriti za prvo mesto ker se je stalno držal v ospredju in se pustil vleči od drugih. Tempo je bil zaradi lahke proge s samo tremi širokimi ovinki, takoj zelo močan. Po 5. krogu je nesrečno padel Coppi in prenesti so ga morali v bolnišnico kjer se proučujejo značaj njegovih poškodb. Van Looy se je poslej še vedno zadrževal v ospredju, na posameznih vmesnih ciljih pa so zmagali po vrstnem redu: Monti, Van Looy, Fabori, Van Looy, Albani, Baffi, Carlesi, Baffi in končno Van Looy, ki si je tako zagotovil prvo mesto in z njim veliko nagrado «Nino Costa».

Uradni vrstni red te dirke je naslednji:

1. Van Looy (Faema-Guerra) 1.18'52" s povprečno hitrostjo 41.083; 38 točk; 2. Koblet Ugo 15 točk; 3. Baffi Pierino 12; 4. De Bruyne 11; 5. Fabbri 10; 6. z istim časom Carlesi in Monti 7; 8. Albani 6; 9. z istim časom Nencini in Dall'Agata 5; 11. Baldini 4.

Pred dirko prvakov je bila hitrostna dirka profesionalcev, v kateri je prav tako zmagal Van Looy pred Maulejem, Albanijem, Bonijem, Fabbrijem itd.

—o—

Coppi - zlom leve stegnenice

SASSARI, 1. — Zdravniški rentgenološki pregled je pokazal, da si je Coppi pri padcu v 5. krogu dirke v Sassari zlomil levo stegnenico. Coppi bo moral zaradi poškodbe počivati najmanj 2 meseca, sam pa je med prevozom v bolnišnico izjavil da bo verjetno prenehal tekmovati, ker je imel v zadnjem času preveč incidentov in ker je končno tudi že prestar.

—«»—

Danes dirka Genova - Nica

GENOVA, 1. — Popoldne se je začela registracija kolesarjev, ki so se prijavili za dirko Genova - Nica (196 km) za pokal «Andre Costes», ki jo organizirata kolesarski društvi «Cavigal-Nice sports» in «Boero» iz Genove. Za dirko se je prijavilo rekordno število dirkačev — 232 in med njimi tudi zmagovalec zadnje dirke po Franciji Walkowiak, francoski prvaki Gauthier, Lauredi, Bauvin, Italijani Filippi, Moser, Carrea, Gaggero, Petrucci in drugi.

Start bo jutri ob 11.30.

UMETNO DRSANJE

Američanka Carol Heiss svetovna prvakinja v umetnem drsanju

COLORADO SPRINGGS, 1 — Pred 3200 navdušenimi gledalci je 17-letna Američanka Carol Heiss osvojila že drugič svetovno prvenstvo v umetnem drsanju. Potem ko je nabrala največ točk v obveznih likih, je prevladovala tudi v prostih likih. Z izredno milino in popolnostjo v najtežjih vajah je dokazala, da daleč prekaša vse svoje nasprotnice vključno z evropsko prvakinjo Avstrijko Hanno Eigel, ki se je uvrstila na drugo mesto in njeno rojakinjo Ingrid Wendl, ki je bila tretja.

SAH

Dvoboj favoritov: Gligorič - Janoševič

SOMBOR, 1. — Rezultati prekinjenih partij iz VII. kola jugoslovanskega prvenstva: Ivkov - Milič 1:0, Marič - Trifunovič 0:1, dr. Nedeljković - Rabar 1:0, Cuderman - Puc 1:0.

VIII. kolo: Puc - Nedeljković prek., Trifunović - Cuderman 1:0, Vukčević - Marič 1:0, Bogdanović - Karaklajić prek., Bradvarević - Kozomara 1:0, Pirc - Matulović prek., Milić - Smailbegović prek., Rakić - Ivkov remi, Gligorič - Janošević prek., Udovčić - Vuković remi, Rabar je bil prost.

SMUČANJE

Milianti in Poloni zmagala v smuku

MADONNA DI CAMPIGLIO, 1. — Italijanski prvak Paride Milianti je zmagal v smuku v tekmovanju za državno kvalifikacijo na 3200 m dolgi progi s 720 m višinske razlike in 11 vratci za pokal «Ferruccio Gilera». Med ženskami je pravtako za državno kvalifikacijo in za pokal «Madonna di Campiglio» na 2200 m dolgi progi s 500 m višinske razlike in 7 vratci zmagala Poloni Jole. Med juniorji pa je na isti progi na kateri so tekmovali moški, zmagal Ghedina Giuseppe.

Moški: 1. Milianti Paride 2'19"8; 2. Alberti Bruno 2'21"9; 3. Burrini Gino 2'22"9; 4. Burrini Bruno 2'24"5; 5. Schenone Carlo 2'24"7.

Ženske: Poloni Jole 2'04"9; 2. Zecchini Lisa 2'24"; 3. Demets Giustina 2'25"1.

Juniorji: 1. Ghedina Giuseppe 2'30"4; 2. Talmon Giuliano 2'33"2; 3. Gartner Helmuth 2'35"7.

BOKS

Sergio Milan v Argentini

BUENOS AIRES, 1. — V argentinskih športnih krogih vlada veliko zanimanje za bližnje nastope italijanskega boksarja Sergia Milana, ki je v svoji dosedanji karieri v peresni kategoriji dosegel 28 zmag s knock-outom, 17 po točkah, trikrat boksal neodločeno, dvakrat pa izgubil po točkah Sergio Milan se bo 16. in 23. marca pomeril z argentinskim prvakom Riccardom Gonzalesom, nato pa se bo srečal še z Alfredom Bunetto, Adrianom Cervinom, Pedrom Mirando in Manuelom Alvarezom.

DETROIT, 1. — Svetovni prvak srednjetežke kategorije Archie Moore se bo junija boril za ohranitev naslova z zmagovalcem dvoboja med Speiserjem in Anthonyjem. Prvi je njegov prvi, drugi pa tretji izzivalec.

GOETEBORG, 1. — Evropski prvak težke kategorije Šved Johansson je dobil prvo ponudbo za nastop v ZDA. Neki ameriški organizator mu je pod zelo ugodnimi pogoji predlagal dvoboj z Patom Murtryjem.

Odgovorni urednik
STANISLAV RENKO
Tiska Tiskarski zavod ZTT - Trst

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes 2. t. m. ob 19.30 uri barvni film Metro:

12 metrov ljubezni

Igra LUCILLA BALL

Kino na Opčinah

predvaja danes 2. t. m. z začetkom ob 18. uri film LUX:

«Rimska lepotica»

(«LA BELLA DI ROMA»)

Igra SILVANA PAMPANINI

Zabaven film, ki vas bo razvedril

DOBRICA ĆOSIĆ

DALEČ JE SONCE

82.

Partizani so se pomešali z Nemci. Streljale so samo puške. Neki nemški mitraljez je še vedno mlatil po hišnih vratih. Nemci, ki jih je odločni naskok partizanov osupnil — upali so, da jih bodo polovili v spanju — so začeli bežati. Večina partizanov se je prebila v reber. Hoteli so se umikati skozi gozd, a jih je Uča zadržal. Po glavi so mu divjale misli: «Če bi ob štirih odrinili, ne bi prišlo do tega. Izgubil sem svojo četo... Ranjenci so ostali v hiši, ujeli jih bodo. Ne! Nikakor! Uča, Uča, najnesrečnejši človek si na svetu!... Vse je proti tebi... Udari! Nič drugega ne ostane! Udari!»

«Tovariši, nanje! V naskok! Rešimo ranjence! Pojdimo, fantje!»

Ne da bi za hip omahovala, je skupinica kakšnih desetih partizanov planila za Učom na Nemce, ki so se bili uredili, znova obkolili hišo in iz več mitraljezov tolkli v reber, s katere so prihajali partizani.

Jutranji svit se je mukoma, neopazno prebijal skozi težke oblake in megle. Druga četa je poslednjič naskakovala. Naskakovala proti besnečemu mitraljezkemu ognju. To je bil njen najblaznejši naskok. Ni mislila na zmago: hotela je rešiti ranjence.

«...Dva! ...Tri! ...Pet!...» je klical Uča. «Levo, levo, Mališa!... Vuksan, okoli!»

Nemci so se začeli umikati navzgor po soteski. Sredina se je razbila, toda krili sta se pripravljali, da bosta obkolili partizane.

«Bombe, tovariši!» je poveljeval Uča in si zaželel, da bi jim rekel kakšno toplo besedo. Čutil je usodnost trenutka. Streljal je, bilo mu je tolpo, vroče, nevzdržno vroče v glavi, prsih, v grlu in ustih. Njegova lastna kri se je razlila in sikala skozi presekane vene in arterije, pljuskala po očeh, kapljala na roke, mitraljez in sneg.

Rafal iz mitraljeza mu je kakor žaga prerezal noge; zamajal se je in se zvrnil kakor posekan brest. Skušal se je dvigniti na lakti. Iz presekanih in zdrobljenih nog je sekala kri, močila hlače in tekla na sneg, ki je bil v jutru umazano siv. Dvignil je glavo, zagrabil brzostrelko, ki jo je bil izpustil, in pritisnil petelina. Streljal je v sneg.

Pritekel je Mališa in zavpil:

«Uča je ranjen! Tovariši!»

«Molči! Ne delaj preplaha... Naprej!...» je hropel Uča in škripal z zobmi.

Mališa se je nekaj korakov prestrašeno prestopil, nato pa je opazil, da je sam. Ko so partizani slišali, da je Uča ranjen, so začeli bežati navzgor po pobočju proti gozdu.

Streljanje nemških mitraljezov je bilo nevzdržno. Uča je zakopal glavo v sneg, ki se mu je zdel vroč. ‚Človeška kri je najtoplejša na svetu...' je od nekod zatrepetala čudna misel in ugasnila.

Mališa je stopil k Uču ter ga skušal pridvigniti in odvleči.

«Pusti Mališa... Pusti. Beži v gozd... Ukazujem ti! Vuksan je komandir».

«Nočem! Obrni se na hrbet, da te bom vlekel». Mališa je zajokal.

«Pojdi, Maša... Pojdi! Ne bom umrl. Vzemi brzostrelko s seboj».

Okrog njiju so udarjale svinčenke. Uča je začutil, kako ga je vsekalo v ranjeno roko. Samo malo skrčila se je in obležala v snegu.

«Mališa, ukazujem... Pojdi!»

«Ne morem!... Tovariši, kje ste?»

«Pojdi... Počakaj... Kaj si že hotel biti?... Sodnik?... Bodi sodnik! Naša kri je polna smodnika... Pojdi... Vse je kri. Daj roko, vojak ne sme jokati. Oh! Kri je vroča... Strašno vroča... Gori!...»

Mališa ga je prijel za roko. Uča mu jo je s poslednjimi močmi stisnil in jo izpustil.

Mališa je zaječal in glasno zajokal. Vzel je brzostrelko in počasi odšel proti gozdu; spremljalo ga je noro streljanje.

«Kje je Uča?» ga je srečal Vuksan.

Mališa je zahlipnil. Vuksan je zakričal skozi zobe:

«Tovariši, ne bomo dali Nemcem mrtvega komandanta! Za menoj!»

Tistih nekaj, ki so še preostali, je planilo za njim in Mališem. Ko so prispeli do Uča, je bil še topel in težak. Dvignili so ga. Tisti, ki ga je držal za glavo, se je smrtno zadet zrušil. Do gozda je padel še eden. Vuksan, Mališa in Duško so hropeče vlekli gologlavega komandanta v raztrganem krvavem plašču.

Danilo se je.

34.

Kakor hitro se je zdanilo, so Nemci za represalije zažgali vas. Nano so z otroki in babico, z ranjenci in mrtvimi partizani, ki so jih bili pobrali na dvorišču in na rebri, zažgali skupaj v hiši. Večina prebivalcev je pobegnila v gozd, brž ko se je začel boj.

Ves dan in vso noč so Nemci požigali po vasi. Po pet in deset mož je s čeladami, potisnjenimi na oči, z naperjenimi brzostrelkami hodilo po vasi, zažigalo, kar še ni bilo zažgano, podžigalo s slamo in bencinom, kar je slabo gorelo. Streljali so z brzostrelkami na kokoši, svinje, pse, na vse, kar je bilo živo. Ko so vas omrtvili, so z rafali trgali črne zastavice na vratih, ki so kot mrtve kavke visele po vasi.

Zvečer so Nemci postavili zasedo na robovih vasi in čakali preživele pogorelce, da jih kaznujejo za svojih deset padlih vojakov. Po prvih rafalih na tiste, ki so se skušali približati vasi in se vsaj ogreti na pogoriščih svojih hiš, so pobegli kmetje še ostali na planini in čakali, da bodo Nemci odšli. Vso noč so v daljših presledkih treskali dolgi rafali na pse, ki so se hoteli vrniti na svoje domove. Psi so bili trdovratni. Ne glede na zasede in mitraljeze so se prebijali v vas in se vso noč potikali okoli pogorišč, srdito lajali in tulili. Nemci so jih pobijali.

Na griču nad vasjo je prestalo šest partizanov vso noč in gledalo, kako dogoreva vas. Močno so žarela pogorišča, tu pa tam umirali zadnji plameni in v mirno noč se je dvignil dim, ki je zaudarjal po sežganem mesu in volni. Nad dolinico, kjer je bila vas, je plavala vijoličastoškrlatna zavesa odseva. Partizani so vso to noč premolčali.

Ob svitu je nemška kolona odšla iz vasi. Takoj za njo so se v vas vračali ljudje in krave.

Partizani so po nemem dogovoru molče stopili za Vuksanom v vas. Zadnji v kratki koloni je hodil Mališa, gledal predse in puškino kopito se mu je vleklo po snegu. Vstopili so v vas in se spet brez besede obrnili k Mališevi hiši. Spotoma so srečavali skupinice mož, žen in otrok. Niso se pozdravljali; vsi so hodili mimo drugih s povešenimi glavami. Ko so se srečali s prvo takšno skupino, so obstali prvi in drugi. Kmetje so gledali vanje in slutili, da jih je ostalo samo še šest. Oni so gledali kmete in vedeli, da se nimajo kam vrniti. Stali so in se brez besed gledali, nato so naglo stopili mimo drug drugega. Dvoje nesreč ni moglo biti skupaj; bežali sta narazen in vsaka je mislila, da je druga večja.

S kopic pogorišč so štrlela črna, nedogorela bruna in se je dvigal gost moder dim. Na zidanih hišah so se sesule strehe; bolščale so luknje izgorelih oken in vrat. Samo ograje z na pol podrtimi vrati so stale tam temne, sive in obdajale pogorišča. Po snegu so obležale saje. Smrdelo je po ostrem dimu in po požganem. Krava, ki je vlekla za seboj vrv, je hodila okrog pogorele staje; zategnjeno je mukala in se ozirala. Ob potoku na njihovi poti so jih iz trnja opazile kokoške in zakokodajsale, kakor bi zagledale lisico. Šli so mimo zbeganega gologlavega starca, ki je v črepinji od razbitega vrča nosil s potoka vodo in jo zlival na hišno pogorišče. Molčal je in z naglico zlival po peščico vode na ogenj, ki je bil že ugasnil in se pokril s pepelom.

Partizani so vstopili na Mališevo dvorišče ter obstali in se topo zagledali v črno gomilo. Na hišnem pogorišču se je kadil nedogorel tram. Velik siv pes je stal na kamnitem stopnišču in zamolklo lajal v nebo. Po poteptanem umazanem snegu so se rdečile lise krvi kakor polito vino. Ob ožgani stegnenici je štrlela proti nebu puškina cev.

(Nadaljevanje sledi)